1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 53.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 5 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 75 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven.

Achtervolgens artikel 3 van het Koninklijk besluit d.d. 6 Januarij 1831 no. 68 (Staatsblad no. 2), heeft Zijne Excellentie de Minister van Finantiën, bij resolutie van den 29 Junij l.l., no. 81 bepaald, dat de loten der 223e Staats-Loterij, gedurende de vierde week der trekking van de vijfde of laatste klasse, beginnende op maandag den 3 Julij 1854, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop:

Geheele	loten	*f* 84,00
Halve	„	- 40,00
Vijfde	„	- 16,00
Tiende	„	- 8,00
Twintigste	„	- 4,00

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij het aangehaalde artikel van voornoemd besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, den 1 Julij 1854.

De Commissaris des Konings in de Provincie Drenthe,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De BURGEMEESTER der gemeente ASSEN,

Heeft de eer bij dezen ter kennis van de Ingezetenen te brengen, dat Z. M. Zijne bijzondere tevredenheid heeft gelieven te betuigen over Hoogstdeszelfs ontvangst en verblijf ter dezer stede, en voorts, dat Z. M. heeft verklaard, dat niet dan aangename herinneringen aan Assen bij Hoogstdenzelven zouden achterblijven.

Dit een en ander, Ingezetenen! is een gevolg der medewerking uwerzijds door het versieren en illumineren uwer woningen, het uitsteken van vlaggen en het ongestoord bewaren der orde, zoodat men dan ook geene stoornis of een enkel ongeluk, ongeacht den toevloed van menschen, heeft te betreuren.

Hartelijke dank zij U voor die medewerking, die geheel ongekunsteld was, toegebragt, terwijl wij daarbij den wensch uiten, dat de liefde, achting en eerbied, die gij getoond hebt voor den Koning te koesteren, steeds dezelfde blijven, en Hoogstdeszelfs regering U bij voortduring ten zegen verstrekke.

ASSEN, den 3 Julij 1854.

De Burgemeester, H. J. OOSTING.

DE AFLOOP VAN HET CONGRES.

Het Congres is afgeloopen, en, wat het voornaamste is goed, zeer goed afgeloopen; wij hadden zoodanige uitkomst niet durven verwachten, zelfs waren wij niet zonder vrees, dat het tegendeel zou hebben plaats gehad, maar, tot onze vreugde, bekennen wij, dat onze vrees beschaamd is, dat onze bekommering is gebleken ijdel te zijn geweest.

Wij verheugen ons er hartelijk over.

Aan het Congres is door 810 personen deel genomen, meer naar men zegt, dan aan eenig ander Congres het geval was. Van meer dan een Congresbezoeker, die uit andere Provincien kwam en ook andere Congressen had bijgewoond, hebben wij de verzekering gehoord, dat dit Congres boven andere Congressen uitmuntte in belangrijkheid der gehoudene verhandelingen, in de gulle en feestelijke ontvangst der leden en in het genoegen, hetwelk deze hadden gesmaakt.

Geen ander Congres heeft de eer genoten van door onzen geliefden Koning en den algemeen geächten Prins Frederik der Nederlanden te worden bezocht; en het is streelend met grond te mogen aannemen, dat beiden met indrukken van ingenomenheid het Congres en Assen hebben verlaten.

Aan wie is deze gelukkige uitslag te danken, behalve aan Hem, die alles bestuurt en doorgaande goed weder schonk?

In de eerste plaats noemen wij hier met dankbaarheid *Z. M. den Koning* en *Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden*, die door hunne tegenwoordigheid aan dit Congres eene belangrijkheid gaven, die het anders zou gemist hebben, en de belangstelling daarin aanzienlijk deden klimmen.

In de tweede plaats brengen wij onze hulde aan het *bestuur van het Congres* en *deszelfs ceremoniemeesters* en het *bestuur der stad Assen.*

Het bestuur van het Congres heeft geene moeite gespaard, om zich met eere te kwijten van de moeijelijke taak, aan hetzelve opgelegd, om het Congres belangrijk en genoegelijk tevens te maken; vergadering op vergadering heeft hetzelve gehouden, ten einde alles voor te bereiden; het moge de voldoening smaken, dat dit Congres, onder de gehoudene Congressen, eene eerste plaats bekleedt. Wij kunnen niet voorbij hier opzettelijk en openlijk melding te maken van de voortreffelijke wijze, waarop de voorzitter van het Congres, Mr. *L. Graaf van Heiden Reinestein*, de vergaderingen heeft geleid, eene taak wier moeijelijkheid niet weinig vergroot werd door de tegenwoordigheid van de beide vorstelijke personen, die door ZEd. op eene welsprekende en regt hartelijke wijze werden toegesproken.

Het stedelijk bestuur van Assen heeft de eerste stap gedaan, ten einde het IXe Congres te Assen gehouden werd; het zond daardoor als het ware een uitnoodigingsbrief uit door het geheele land, om Assen tijdens het Congres te komen bezoeken, en laadde zoodoende de verpligting op zich, om alles aan te wenden, wat kon strekken, om de bezoekers waardig te ontvangen; wij erkennen het met vreugde, het heeft zich, ondersteund door de ingezetenen, op eene uitstekende en onbekrompene wijze van deze verpligting gekweten; brengen wij onze hulde daarvoor aan het bestuur in het algemeen, alsmede aan de commissie, belast met de regeling der harddraverij, inzonderheid moeten wij dit doen aan onzen ijverigen Burgemeester, den heer *H. J. Oosting*, die reeds vroeg is begonnen te zorgen, ten einde aan Assen en haar bosch, tijdens het Congres een zoo sierlijk mogelijk uiterlijk te geven, en die zich door het bezorgen van al wat de daarstelling van de buiten-societeit betreft, zoo bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt; deze societeit heeft gedurende het Congres in eene wezenlijke behoefte voorzien, en mogt de bewondering van iedereen en daaronder ook van Z. M. den Koning wegdragen, niet alleen over haar uiterlijk, maar voornamelijk om het bekoorlijke gezigt, dat men uit dezelve heeft.

Wij moeten ook onzen dank betuigen aan het Genootschap van den landbouw in dit gewest en speciaal aan de commissie van negen leden uit hetzelve, met den heer Mr. *H. C. Carsten* aan het hoofd, die alles bezorgd heeft wat de tentoonstelling van vee en van landbouw-werktuigen betreft, alsmede aan de commissie voor de tentoonstelling van oudheden. Alle deze tentoonstellingen, gelijk ook die van de boeken, bezorgd door de boekhandelaren *van Houten* en *Meffert*, waren zeer belangwekkend, en strekten niet weinig, om de belangstelling en het genoegen der Congresbezoekers te verhoogen.

De directie van de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen worde door ons niet vergeten; zij heeft de daar gevestigde door het geheele vaderland bekende inrigtingen niet alleen welwillend ter bezigtiging opengesteld voor de Congresbezoekers, maar hen zelfs met wagens afgehaald, terwijl de Directeur de heer *J. van Konijnenburg* eene beschrijving van den landbouw in die kolonien heeft bezorgd, die niet alleen een voortreffelijke leiddraad voor de bezoekers der kolonien opleverde, maar eene blijvende waarde bezit, en overtuigend bewijst, in welken kundigen Directeur de Maatschappij zich mag verheugen.

Wij mogen niet eindigen zonder te gewagen van de voortreffelijke hoornmuzijk van het 2e bat. van het 7e regiment infanterie, dat ons gedurende het Congres op hare heerlijke toonen vergast heeft Niets verhoogt eene feestelijke stemming meer dan muzijk, vooral wanneer zij zoo uitstekend is als deze.

Eere zij eindelijk aan allen, die tot de gunstige afloop van het Congres hebben medegewerkt; ieder vinde in dezen afloop zijne voldoening.

Heeft het Congres aan Assen en Drenthe voordeelen aangebragt?

Wij hopen, dat vele van Assens ingezetenen groote *directe* voordeelen van het Congres zullen gehad hebben, en het Congres ook in dit opzigt veler verwachtingen niet zal hebben teleurgesteld.

Maar nu het Congres *zoo* is afgeloopen, als heeft plaats gehad, achten wij ook de *indirecte* voordeelen daarvan voor Assen en Drenthe zeer groot.

Het Congres zal, dunkt ons, strekken, om het betamelijk zelfvertrouwen van de ingezetenen van Drenthe en deszelfs hoofdstad te vermeerderen; te dikwijls bezielt ons de gedachte, dat wij niet kunnen, wat men in andere provincien kan; tot zekere hoogte is dit ook waar, vooral, wanneer het de financien betreft, maar men kan ook te kleine gedachte van zich zelven hebben; die durft en het verstandig aanlegt, verkrijgt veelal wat hij wenscht: velen beschouwden het eene zeer gewaagde onderneming, het Congres hier te houden, de afloop heeft ons echter getoond, onder medewerking van gunstige omstandigheden, wij moeten dit dankbaar erkennen, dat dergelijke bijeenkomst hier even goed als in andere plaatsen *kan* gehouden worden.

Maar ook Drenthe en deszelfs hoofdstad zijn daardoor in bekendheid en in de schatting van de ingezetenen van andere Provincien gerezen, en de band tusschen hen en de bewoners van ons gewest is er naauwer door toegehaald. De bezoekers uit andere Provincien hebben hier een gul en hartelijk onthaal gevonden, zij hebben een gunstigen indruk van hun bezoek medegenomen, zij hebben op de tentoonstelling gezien, dat ook wij goed vee hebben, hoewel het in den regel nog niet met dat in andere Provincien kan wedijveren; op hunnen togt naar Veenhuizen hebben zij het aanschouwd, in welk heerlijk land onze oogenschijnlijk zoo dorre heidevelden kunnen herschapen worden; deze wetenschap nemen ze in andere provincien mede en verbreiden ze daar; door dit een ander zal de kapitalist, die zijn geld in landbouw- en nijverheids-ondernemingen wil steken, eerder dan anders zijne aandacht op Drenthe vestigen, en daardoor zullen ons de kapitalen toevloeijen, die van Drenthe moeten maken, wat het eens kan worden. In een woord, het Congres heeft gestrekt, om de onbekendheid en de geringschatting, die jegens Drenthe in andere provincien heerschen, te verminderen, om Drenthe meer aan het overige vaderland en dit meer aan Drenthe te verbinden.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

„*Vrede, vrede!*" is de juichtoon veler dagbladen.

„De Russen ontruimen de Donau-Vorstendommen — de Oostenrijkers trekken daarin als tijdelijke huisbewaarders — Pruissen roept aan het Westen toe:

„Steek het zwaard in de schede en laat *onderling overleg* de rol weer opnemen, die aan *kruid* en *lood* is toevertrouwd . . . . . . de vrede is zoo goed als geteekend!"

Wij gelooven echter, dat hij nog verre is.

Rusland wil vrede, maar *hoe*?

Dat zal het met den Sultan regelen.

Altijd heeft het er eene vernedering in gezien — over zijn geschil met Turkije, te spreken met de Mogendheden, geällieerd voor eene zaak, die haar in 't minst niet aangaat. Vandaar, dat elke poging, te Weenen aangewend, om tot verzoening te geraken, faalde. Eindelijk wordt Oostenrijk voor het Westen zóó gewonnen, dat Keizer Frans Jozef den Czaar *sommeert*, om de Donau-Vorstendommen te ontruimen. Rusland antwoordt hierop niet, maar trekt terug. Het retireert uit taktiek, maar niet uit neiging tot den vrede. Het wil voorkomen, wat er gebeuren kon, tot zijne schade, als ook de Oostenrijksche legerbenden den Donau binnentrokken, en maakt voor deze ruime baan. Straks staat het op eigen grondgebied en Oostenrijk heeft zijn meesterschap in dat land der neutraliteit gekocht voor de verklaarde vijandschap van den Czaar. Deze, beheerscher van millioenen, gebieder van eene ontzettende materiële kracht, staat zwijgend, met uitgetogen zwaard en — *waakt!* Was het dringen en pressen van het Westen lastig voor Oostenrijk — een nabuur, die met zulk eene houding aan zijne grenzen staat, zal Frans Jozef den slaap wel uit de oogen houden

Maar — zegt men — de Oostenrijkers zouden immers eerst de Vorstendommen intrekken nà de verwerping van des Keizers sommatie!

Welnu — als Rusland retireert, vóór zijn antwoord is gegeven, ligt daarin het duidelijkste bewijs, van welken aard dat zijn zal, als het gegeven mogt worden, en daar het binnentrekken der Oostenrijkers den terugtogt der Russische legers zeer zou kunnen bemoeijelijken, trekt de Czaar die bij tijds terug, het aan den jeugdigen Keizer, dien hij eens uit levensgevaar redde, overlatende, om te berekenen, waarop hem te eeniger tijd de vriendendienst, aan het Westen bewezen, te staan *kan* komen.

Waarlijk, Oostenrijk speelt een gevaarlijk spel voor de toekomst. Wij roepen dus geenszins: vrede, vrede! en volgens ons inzien is in alles, wat er thans geschiedde, geen teeken van verzoening te bespeuren.

In Engeland redeneert men op dezelfde wijze en daar koestert men de vrees, dat Duitschland, door de retirade van den Czaar, vóór het Noorden zal gewonnen, althans door het Noorden tot werkeloosheid zal gedoemd worden. De Czaar zou, weer achter de Pruth staande, de ontbinding der Weener conferentie hebben gekocht, en den oorlog voeren volgens zijne eigene luimen. Maar — zegt de *Times* — wat er ook gebeure — wij zullen één blijven en Rusland zal geven, wat *wij* eischen. Die eisch zal even groot zijn, of Rusland den Donau voor of achter zich heeft.

Aller oog is nu op de Oostzee en op de Zwarte Zee gevestigd.

Napier schijnt inderdaad een aanval op het sterke Kroonstad te willen beproeven. Hij kan die veste, schade toebrengen, en hij moet iets doen voor Engeland's eer en voor zijn naam als zeeman. Dat zijne geduchte vloot fortjes innam, brand stichtte, koopvaarders prijs maakte en de schrik werd van de kusten der Oostzee — daarvoor geeft de Engelschman, hij moge dan ook steeds op materieel voordeel bedacht zijn, hem geen dank. Er is te veel gesnoefd, te veel beloofd — de nieuwere krijgskunde heeft te groote verwachting opgewekt, dan dat hij in de Engelsche havens kan terug keeren, na niets te hebben verrigt dan „spelevaren" met stoombooten, fregatten en linie schepen. Kronstadt moet in elk geval gebombardeerd worden, en wij gelooven dat dit ook zeer zeker zal geschieden, ten zij er iets geheel onverwachts moge gebeuren, dat alle menschelijke berekeningen beschaamt.

De jongste tijdingen melden, dat Napier derwaarts zeilde met 32 schepen.

Sebastopol is mede uitverkoren, om de kosten te betalen voor de Russische aanmatiging. Wat men met Kronstad niet kan doen, is met Sebastopol mogelijk — een aanval van de landzijde, maar mogelijk is nog niet *gemakkelijk!*

Geldgebrek is er nergens dan in Turkije. Daar wordt niemand betaald, alleen om elk met wanhoop te leeren vechten ten einde *met der tijd* betaald te worden — zegt een spotter. Hoe 't zij, als de Turksche armee slecht of ten minste niet op zijn tijd betaald, verdient zij groote eer, want vocht zij alzoo zonder geld — zonder moed vocht zij niet.

De vesting Bomarsund, op de Alands-eilanden is door de Engelschen gebombardeerd en in brand gestoken. Volgens sommige bladen zou die sterkte een garnizoen kunnen herbergen van 60,000 man! Dit bombardementje werd volbragt door kapitein Hall, wijl Plumridge, die het zou volvoeren, bij Napier was ontboden. Of Plumridge zijne instructie, luidende *veroveren*, *verbranden*, *verwoesten!* zonder verandering overgaf aan kapitein Hall is ons niet bekend.

4 *Julij.*

De jongste tijdingen blijven even onbelangrijk, maar even als wij reeds zeiden: *geen teekenen des vredes!*

De tekst van de overeenkomst, gesloten tusschen Oostenrijk en de Porte, ter zake van het bezetten der Vorstendommen is nu bekend en luidt aldus:

Art. 1. Z. M. den Keizer van Oostenrijk verbindt zich al het mogelijke te doen, om door onderhandelingen als anderszins, de ontruiming der Donauvorstendommen door het vreemde leger, dat ze bezet houdt, te bewerken, en desgevorderd zelfs zich van het benoodigde aantal troepen te bedienen, om dit doel te bereiken.

Art. 2. Uitsluitend in dit geval, zal het den keizerlijken bevelhebber voorbehouden zijn, de krijgsverrigtingen van zijn leger te regelen. Deze zal echter zorg dragen, in tijds den bevelhebber van het ottomanische leger van zijne krijgsoperatien kennis te geven.

Art. 3. Z. M. de Keizer van Oostenrijk verbindt zich, om in overeenstemming met het turksch gouvernement, zooveel mogelijk den wettigen staat van zaken in de vorstendommen te herstellen, in zoo verre die herkomstig is van de privilegien door de verhevene Porte, betrekkelijk het bestuur, aan die streken verzekerd.

De aldus in haar gezag herstelde plaatselijke overheden zullen evenwel hare magt niet kunnen uitstrekken tot het keizerlijk leger.

Art. 4. Daarenboven verbindt zich het keizerlijk hof van Oostenrijk, om met het keizerlijk hof van Rusland geenerlei onderhandelingen tot herstel van den vrede te openen, die niet tot grondslag zullen hebben de regten van Z. M. den Sultan en de onschendbaarheid van zijn rijk.

Art. 5, Zoodra het doel dezer overeenkomst bereikt zal zijn door de sluiting van een vredestractaat tusschen de verhevene Porte en het hof van Rusland, zal Z. M. de Keizer van Oostenrijk oogenblikkelijk de noodige maatregelen nemen, om binnen het kortstmogelijke tijdsverloop, zijne legermagt het gedied der vorstendommen te doen verlaten. De bijzonderheden dezer ontruiming door de oostenrijksche troepen zullen het onderwerp uitmaken van een bijzondere overeenkomst met de verhevene Porte.

Art. 6. Het oostenrijksch bewind verwacht, dat de overheden der streken, die tijdelijk door de keizerlijke troepen

zullen bezet zijn, hen alle hulp en onderstand zullen verleenen, zoo wel wat hunnen marsch, hunne kazernering en kampering, als wat levensmiddelen voor hen en hunne paarden en middelen van gemeenschap tusschen de verschillende afdeelingen betreft. Het oostenrijksch bewind verwacht ook, dat voldaan zal worden aan alle aanvragen betrekkelijk dienstbenoodigdheden, door de oostenrijksche bevelhebbers hetzij aan het turksch gouvernement door den keizerlijken internuntius te Constantinopel, hetzij onmiddelijk aan de plaatselijke overheden gerigt, tenzij de uitvoering door grondige redenen onmogelijk gemaakt wordt. Het verstaat zich, dat de bevelhebbers van het keizerlijk leger zullen waken voor de handhaving der striktste krijgstucht onder hunne troepen, en de eigendommen, wetten, godsdienst en gebruiken des lands zullen eerbiedigen en doen eerbiedigen.

Art. 7. Deze overeenkomst zal geratificeerd, en de ratificatie te Weenen uitgewisseld worden, binnen een tijdsverloop van vier weken of vroeger, indien zulks mogelijk is, van af den dag der onderteekening.

Hoe diplomatisch gesteld!

Waarom niet gezegd: „Oostenrijk zal de Russen verzoeken de Donau-Vorstendommen te ontruimen. Is het antwoord hierop: *neen*, dan zal Oostenrijk met geweld die ontruiming bewerken."

Waarom nog gesproken van *onderhandelingen* en wat is als *anderzins?*

Wat voorspelt de uitdrukking *des noods?*

En het vreemde bij de geheele overeenkomst is, dat er geen enkel woord wordt gerept van Engeland en Frankrijk! het is, alsof de geheele zaak nu beslist zal kunnen worden door Oostenrijk en de Verhevene Porte, als Rusland daartoe genegen is. Het spreekt echter van zelven, dat deze volkeren genoegen nemen met de bovengenoemde overeenkomst — welligt hebben zij zelve de bewoordingen daarvan gesteld! — want de „Groote Heer" durft A noch B zeggen, zonder voorkennis van Lord Redcliffe.

Hoe 't zij — dit verzeenings-document vermeerdert de Oostersche raadsels met één, en 't zal hoogstwaarschijnlijk het laatste niet zijn.

Rusland — dat is ons geloof en wij hebben reden om het hier in te lasschen — *is volstrekt niet genegen tot vrede, dan op die voorwaarden, welke het van den beginne af hecft openbaar gemaakt.*

De tijd zal het weldra leeren of ons geloof juist is.

Volgens geruchten zou de Keizer van Oostenrijk in persoon zijn leger in de Donau-Vorstendommen commanderen, ten einde zeker te zijn dat het de Russen niet deert?

Ook zegt men nu, als zeer zeker, dat Rusland Wallachije *niet* ontruimt. Paskiwitsch zou zeer ongezond zijn en te Kiouw eene conferentie hebben met zijn Keizer. — De Gouverneur van Varna is afgezet omdat hij de geallieerde vloot zoo slecht approviandeerde — en Perzie trekt een leger van 50,000 man op zijne grenzen bijeen. Tot hulp van wien? Van hem, die aan de winnende hand is.

In Engeland begint men hoe langer hoe luider te pruttelen over Napiers werkeloosheid, en in 't Lagerhuis was er een die zeide, dat de Natie geen zier vertrouwen meer heeft in de Regering. De *Times* spreekt daarover een verstandig woord, veel verstandiger dan vroeger, toen het zijn mond zoo wijd mogelijk openzette, om rond te bazuinen, wat Napier al doen *zou*. De *Times*, door de ondervinding geleerd, zegt: klaagt niet en drijft Napier niet tot waaghalzerij! Onze vloot in de Oostzee is ons plegtanker. Als zij ontredderd werd — wat dan? Misschien zouden wij dan de Russische linieschepen op onze kusten zien. Na pruttele men in gerustheid — waartoe zou de *vrees* ons voeren? Nu houden wij de Russische vloot in de havens — nu verarmen wij Ruslands handel. Daardoor bereiken wij reeds een groot doel en bestaan er dus volstrekt geen reden tot klagen.

Te Frankfort sprak men dezer dagen weder van een vredes-congres.

Twee duizend kavaleristen verlieten onlangs op een vrolijken morgen Madrid, zonder dat iemand anders dan zij zelven wisten waar het naar toe ging. Of daar het militair commando ook op zijn *qui vive* is! Later is men er achter gekomen, dat die Lands knechten te paard op Alcala trokken. De chef, die hen de route voorschreef, Generaal O'Donnell, dien men overal in Spanje zoekt, schijnt zich schuil te houden in Madrid! En zoo verborgen is hij, dat *twee duizend kavaleristen* van hem hunne marsch-route ontvingen!

Telegrafische Dépêches.

Berlijn, 3 Julij. Gisteren nacht is alhier het antwoord ontvangen van den Keizer van Rusland op de hem door Oostenrijk en Pruissen gezonden notaas, houdende opeisching tot ontruiming der Donau-Vorstendommen. Dit antwoord is ondubbelzinnig *afwijzend*, wat de drie hoofdpunten betreft. De Czaar verklaart, dat Rusland zal blijven weêrstand bieden tot den laatsten man en den laatsten roebel, die het bezit.

Madrid, 1 Julij. Gisteren zijn de troepen der Koningin slaags geweest met de kavaleristen, die met de Generaals O'Donnel en Campuzano de hoofdstad hadden verlaten. De opstandelingen tellen zeer veel dooden. De bezetting van Madrid is der regering getrouw gebleven. Overigens heerscht in de hoofdstad eene gewenschte kalmte.

Londen, 3 Julij. Zes regimenten zullen, op last der regering, worden ingescheept, om zich zoo spoedig mogelijk naar de Levant te begeven.

Hamburg, 2 Julij. De stoomschepen der Fransch-Engelsche vloot zijn reeds het eiland Seskar, in de onmiddelijke nabijheid van Kroonstadt gelegen, genaderd. Men vermeent, dat zij op hunnen togt geen tegenstand hebben ontmoet.

Weenen, 3 Julij. Generaal Hess is vergezeld van een zeer talrijken staf, naar Semlin vertrokken. Verscheidene officieren van hoogen rang zijn naar Varna afgevaardigd, tot het bijwonen van een aldaar te houden krijgsraad.

3 Julij. (Uit den Franschen *Moniteur* van 3 Julij.) Zonder het antwoord van Rusland af te wachten (*dat echter thans reeds ontvangen zal zijn; vergelijk de dépêche uit Berlijn hierboven*), zal Oostenrijk het Vorstendom Wallachije bezetten. Wederom is een Oostenrijksche Kolonel afgevaardigd als overbrenger van brieven der drie gezanten aan de Generaals Saint-Arnaud, Raglan en Omer-Pacha, om de beweging der vereenigde krijgsmagt vast te stellen.

Napels, 30 Junij. (Uit den Franschen *Moniteur* van 3 Julij.) De Koning der beide Siciliën heeft het verbod tot uitvoer van zwavel uit zijn Koningrijk *herroepen*.

Parijs, 3 Julij. De *Moniteur* deelt berigten uit Egypte en uit China mede, waarvan de voornaamste inhoud is: dat in Egypte de oogst overvloedig uitvalt, en dat de Chineesche opstandelingen geslagen zijn en eene onderhandeling over een verdrag hebben voorgesteld.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Bij kon. besluit van 28. Junij is de heer Mr. *G. C. J. van Reenen*, Minister van Binnenl. Zaken, benoemd tot kommandeur van de orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Den 1 dezer is Z. M. van het Loo in de residentie teruggekeerd, om daar eenige dagen te vertoeven.

— Prins *Hendrik* der Nederlanden heeft 1 dezer den wedstrijd der Zaanlandsche Zeil- en Roei- vereeniging met H.D. tegenwoordigheid vereerd.

— Men verneemt, dat H. K. H. Prinses *Marianne der Nederlanden* te Ischia is aangekomen om er het bad-saizoen door te brengen. De Nederlandsche kunstenaars *Quaedvlieg*, van Maastricht, en *Pierre Tétar van Elven*, van Amsterdam, bevinden zich onder haar gevolg en zullen later met de Prinses de oudheden van Herculanum en Pompeï gaan bezoeken.

— De aardappelen staan in geheel Noord-Braband bij uitstek schoon en beloven veel. De vroege aardappelen zijn overvloedig en in prijs dalende. Uit vrees voor de ziekte in de aardappelen, heeft men in de streken van Breda, Dongen, Capelle, enz. tusschen dezelve groene erwten of groote boonen geplaut, die alle zeer goed staan en een schoon gezigt opleveren. Indien onverhoopt de ziekte in de aardappelen weder mogt ontstaan, hoopt men van den grond erwten en boonen te halen; die hoop zal niet ijdel zijn. De boekweit begint te bloeijen; het koren staat schoon en de rogge belooft een zwaar gewas.

— Het dividend der Nederlandsche Handel-Maatschappij over 1853, is bepaald op drie en zeventig gulden per aandeel. (*Grondw.*)

— De Tweede Kamer der Staten- Generaal is thans, naar men stellig verneemt, tot hervatting van hare werkzaamheden, bijeengeroepen tegen Dingsdag, den 11 Julij, des namiddags ten twee ure.

— Volgens telegrafisch berigt is Zr. Ms. fregat *Doggersbank*, na het ontlossen zijner bovenbatterij, den 16den Junij weder in vlot water gebragt, en zou drie of vier dagen later eenige nederlandsche koopvaarders convoijeren.

— In de *Goessche Courant* leest men het volgende: Het voor de derde maal door den Kerkeraad der Herv. gemeente te Wemeldinge uitgebragt beroep op Ds. *Hoogerzeel* te Scherpenisse is nu door dezen aangenomen. Twaalfmaal werd door dezen beroep gedaan.

— Men meldt uit Java: Op den 25sten Maart ll. is te Soerakarta overleden kiahi toemenggoong Djoyo-Kario, gepensioneerd regent van Patjitan. Naar zijne herinneringen en naar die van hoogbejaarde inlanders, die nog kinderen zijnde, hem reeds als man kenden, is, de te leiden, dat hij den ouderdom van 120 jaren bereikt heeft.

— Te Sneek is de heer *H. U. Huguenin* tot lid van de Tweede Kamer gekozen, in plaats van den heer *Sleeswijk Vening*, voor den tijd dat deze nog zitting zou gehad hebben.

Amsterdam, 2 Junij. Gister middag ongeveer te half een ure is het perceel in de groote Oostenburgerstraat, F no. 101, ingestort, terwijl het bovengedeelte van het huis op eene daarnaast staande turfloods gevallen is, die insgelijks daardoor is ingestort. Al de bewoners van het huis hebben gelegenheid gehad hunne woning te verlaten, uitgenomen eene vrouw, (bewonende eene bovenkamer), die zich op het oogenblik van het ongeluk op den trap bevond, en haar dochtertje van 5 maanden op den arm hield, welk kind door het puin aan het hoofd getroffen, onmiddelijk overleden is, terwijl de vrouw zelve den arm zwaar gekneusd heeft.

Dedemsvaart, 1 Julij. Gedurende het afgeloopen halfjaar zijn van dit kanaal afgevaren 3471 schepen, — De opbrengst der afvaartsgelden beneden Sluis 6 bedraagt de som van *f* 26,162.70. *Pr. Ov. Ct.*

Zwolle, 3 Julij. De Kamer van Koophandel alhier heeft bij den Minister van Binn. Zaken ondersteund het verzoek aan Z. M. van den heer *Siksma van Heemstra c. s.*, om concessie tot den aanleg van een spoorweg van Harlingen in de rigting van Rheine.

— Jl. Zaturdag avond circa elf ure arriveerde alhier Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden*, komende met gevolg van Assen over Meppel en de Ommerschans. *Ov.*

— De werken der Overijsselsche-Kanaal-Maatschappij worden op alle punten van de provincie met den meesten ijver voortgezet, en voldoen voor zoover ze voltooid of in uitvoering zijn, boven de verwachting, die men zich bij het primitieve ontwerp had voorgesteld.

Vlaardingen, 29 Junij. Heden avond te half acht ure arriveerde alhier de eerste haringjager, zijnde Zr. Ms. stoomboot *Cycloop*, met 56 tonnen maatjes- en 17 tonnen volle haring, waarvan de gebruikelijke cadeaux onmiddelijk aan Z. M. zijn afgezonden. Deze haring was door een betrekkelijk gering aantal schepen overgegeven, zoodat er aangaande de vangst over het algemeen nog weinig te zeggen is. De stoomboot is Zondag l.l. van de visscherij vertrokken.

Rotterdam, 30 Junij. Gisteren avond omstreeks tien ure, heeft alhier eene gruwelijke daad plaats gehad. Een achtjarig meisje werd op straat door een schipper aangesproken, die haar aan boord van zijn vaartuig wist te lokken; — aldaar in de roef gekomen schijnt die man het voornemen gekoesterd te hebben zich geweldadig aan dit meisje te vergrijpen, doch toen hij het arme kind op eene schandelijke wijze aangreep, begon de ongelukkige te schreeuwen. Nu wierp de schipper haar ter neder, sloeg haar onbarmhartig en zou misschien met deze gruwelijke mishandeling zijn voortgegaan, waren er op 't angstgeschrei der ongelukkige geene menschen toegeschoten. Deze ontwarende, wierp de schipper het arme kind van boord op den wal en verwijderde zich. De politie heeft dadelijk van de zaak kennis gekregen, die naar 't schijnt streng onderzocht zal worden.

Groningen, 3 Julij. Zondag avond arriveerden te Wildervank ongeveer 20 personen, zijnde mannen, vrouwen en kinderen, herkomstig van Lyon (Frankrijk), die voorgaven tooneelspelers te zijn, doch wier doel, naar men zegt, geweest was, om bij het congres te Assen het handwerk daar uit te oefenen. Door het bestuur van Assen waren zij echter afgewezen, daar hun armoedig voorkomen wantrouwen verwekte. Ook zijn te Wildervank twee der vrouwen, als verdacht van diefstal, geciteerd en ondervraagd, doch, hoewel men hare schuld vermoedde, kon deze toch niet bewezen worden en zijn zij vrij gelaten. — Maandag tegen den avond heeft die troep de plaats weder verlaten. *Old. Ct.*

Deze menschen zijn te Assen voor Zigeuners gehouden.

Red.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Een dagblad uit Havre meldt, dat de uitvoer van goud uit Californie van 1 Jan. tot 15 April de verbazende som van 90 millioen franken heeft bedragen.

— Sedert vier jaren is men in den plantentuin te Parijs bezig met het kweeken en verbreiden van een knolgewas, uit China afkomstig en *Diascorea Japonica* genoemd, dat de aardappelen vervangen zal. De knol kan zelfs 14 graden koude overwinnen en levert vruchten tot twee ponden zwaar, wier smaak fijner is dan die der gewone aardappelen. Zij komt het best in zandigen vochtigen grond voort.

ENGELAND.

In het Engelsche Parlement heeft sir *James Graham*, in antwoord op den heer *Gibson*, de vernieling van 11,000 tonnen teer van den vijand in de Oostzee, verdedigd.

— Men verneemt uit Singapoor, dat die stad door het oproer der Chinezen zeer geteisterd is. Van de bevolking van 70,000 zielen zijn er 40 à 45.000 Chinezen. Deze hebben onderling strijd gekregen. Ze zijn namelijk in genootschappen verdeeld; de talrijkste derzelve, die van de Fo Kien, is door de overige genootschappen vereenigd aangevallen. De politie was niet bij magte de strijdenden te scheiden. Er waren eenige honderden personen gedood en 2 à 300 huizen in brand gestoken. Den 15 Mei was de stad nog niet geheel rustig.

— In eene meeting, 28 Junij op *Mansionhouse* gehouden, is besloten, al het mogelijke aan te wenden, om de vriendschappelijke houding tusschen Engeland en Frankrijk, zoo gunstig voor den terugkeer van den vrede en voor de bevordering der beschaving, met allen luister te vieren. De maires van Dublin, Edimburg, York, Glasgow, Manchester en Liverpool zullen uitgenoodigd worden aan het groote huldebetoon der hoofdstad deel te nemen.

ZWEDEN.

Betreffende de onderhandelingen tusschen Zweden en de Westersche mogendheden, wordt gezegd, dat Zweden voor de medewerking eener armee van 60.000 man, eischt, behalve het behoud van de tegenwoordige bezittingen, teruggave van Finland en eene maandelijksche subsidie ten behoeve van het onderhoud van dit leger.

RUSLAND-TURKIJE.

Omtrent den Russischen groothandel ontvangt men bedroevende berigten. Nu de zeevaart gesloten is en eene massa koopvaardijschepen is genomen, volgt het eene failliet op het andere. Het huis S. . . te Petersburg is gefailleerd met een te kort van $2\frac{1}{2}$ millioen gulden.

— De blokkade van de Witte Zee zal 1 Aug. beginnen.

— De *Moniteur* weerspreekt de geruchten, als of de maarschalk de *St. Arnaud* tot generalissimus benoemd is. *Omer Pacha* behoudt in al zijne volheid zijn opperbevel, en de beste harmonie bestaat tusschen de 3 opperbevelhebbers.

— De *Times* berigt uit Varna, dat de Fransche troepen het aanzien der stad geheel veranderen. Kooplieden uit Algiers, Oran, Konstantinopel, Marseille en Toulon rigten overal winkels en wijnhuizen op. Van alle kanten worden saucijs-broodjes, gerookte tong, ham, pickles, enz. aangeboden. Alle straten bekomen namen. In een woord 't is alles leven. De Engelsche vindt men naauwelijks; men weet zelfs niet, waar de opperbevelhebber woont. Tusschen de troepen heerscht anders de grootste eensgezindheid. De Engelsche officieren hebben dadelijk wedrennen voor paarden, muilezels en hardloopers ingesteld. Voor de 25 cents entrée worden de prijzen daargesteld. Het is een alleraardigst soldatenleven.

— De *Patrie* deelt een schrijver uit St. Petersburg mede, van 20 Junij, waarin gezegd wordt, dat de Keizer van Rusland zeer vertoornd is over de nederlaag, welke zijne troepen voor Silistria geleden hebben. Hij beschuldigt openlijk zijne generaals en zijne ontevredenheid moet zoo groot wezen, dat hij niet zoo als anders de gewoonte is, aan de weduwen der gesneuvelde legerhoofden een pensioen heeft willen toekennen.

— Volgens een schrijven uit Weenen heeft de bezetting van Silistria den 19 en 20 Junij nieuwe uitvallen gedaan en den Russen gevoelige verliezen veroorzaakt. Bij de verschillende gevechten voor die stad moeten duizenden Russen gevangen zijn genomen, terwijl het aantal hunner dooden op 12,000 wordt geschat; aan zieken en gekwetsten zouden zij 5,000 tellen.

Een brief uit Schumla aan de engelsche *Globe* meldt, dat de hulptroepen, in vereeniging met de eskaders en onder bevel van maarschalk de Saint-Arnaud in persoon, stellig eene expeditie tegen de Krim zullen ondernemen.

SPANJE.

De vrees, dat zich eene oproerige beweging te Madrid zoude openbaren, heeft zich bevestigd. Verschillende telegrafische dépêches melden, dat de Generaals O'Donnel en Campuzano 27 Junij 2000 kavalleristen van het Madridsche garnizoen aan hunne zijde hebben weten over te halen en dat zij aan hun hoofd de hoofdstad naar de zijde van Alcala hebben verlaten. Bevorens moeten de insurgenten eene poging beproefd hebben, om de koningin op het Escuriaal gevangen te nemen, doch zijn daarin niet geslaagd. Nadere bijzonderheden ontbreken. De Generaal O'Donnel is een der generaals die verbannen werd, toen de Graaf de San Luiz de teugels van het bewind in handen nam, doch die er in slaagde de vlugt te nemen; hij schijnt zich alzoo te Madrid verborgen te hebben gehouden. Hij staat aangeschreven als een der hoofden van de conservatieve partij.

DRENTHE.

Assen, 5 Julij. Naar men verneemt, zullen de boeken over de landbouw en aanverwante wetenschappen, welke gedurende het Congres in het gymnasium zijn ten toon gesteld geweest, en de belangstelling van de Congres-bezoekers zeer tot zich hebben getrokken, nog gedurende deze week ter bezigtiging aan huis te bekomen zijn bij de heeren *Meffert* en *van Houten*. Voor ieder, welke alzoo nog verzuimd mogt hebben, eenige derzelver te koopen, bestaat er nog gelegenheid.

— De landbouwer *R. L. Steenbergen* te Zuidwolde, wiens huis voor een paar weken totaal is afgebrand, is 30 Junij aan de gevolgen der bekomene brandwonden overleden. *Hand.bl.*

— Bij koninklijk besluit van den 15 Junij jl., no. 63, is bepaald, dat de miliciens der ligting 1853, behoorende tot het wapen der infanterie en tot het bataillon mineurs en sappeurs, die voor den tijd van *vier maanden* tot de werkelijke dienst waren geroepen, gedurende *een jaar* onder de wapens zullen moeten blijven.

— Dezer dagen beviel te Goes de vrouw van *L. van Lie* van haar *twaalfde* kind, binnen den tijd van *negen* jaren, en te Kappelle eene vrouw van haar *twee en twintigste* kind, *welke allen in leven zijn.*

— Den 1 dezer zijn te Groningen tot doctoren in de medicijnen bevorderd de heeren *S. A. Lamping*, van Dalen, en *W. H. Crull*, van Meppel, na het verdedigen de eerste van eene dissertatio Anatomico-Physiologica *de Glandulis Pacchioni*, en de tweede van eene Dissertatio Medica Inauguralis, continens *experimenta quaedam de restitutione motus ciliaris evanidi.*

— Wij deelen nog het volgende mede van 's konings bezoek in dit gewest: Te Veenhuizen zijnde, en kennis bekomen hebbende van de bitter armoedige omstandigheden van zekeren *Post* aldaar, gewezen militair, die in 1831 voor Leuven een arm heeft verloren, heeft Z. M. aan Hoogstd. gevolg belast, dien man mede te nemen. Genoemde *Post* is dien ten gevolge achter op een der rijtuigen geplaatst, eerst met den Koning naar Assen en vervolgens naar het Loo getrokken. Vermoedelijk zal het 's Vorsten voornemen zijn, hem eene kleine bediening te schenken, waardoor hij in zijn onderhoud zal kunnen voorzien, zonder dat hij weder zijne toevlugt tot de kolonie der Maatschappij van Weldadigheid zal behoeven te nemen.

— In den nacht van 29 Junij jl. heeft te Eelde een brutale diefstal plaats gehad. Den molenaar *H. Brookman* zijn uit een spint land al de aardappelen gerooid; terwijl bij onderscheidene landbouwers alle de chalotten zijn weggenomen; het een en ander draagt sporen, dat alles bedaard in zijn werk is toegegaan.

— Uit Meppel en ook uit Onderdendam wordt berigt, dat de aardappelziekte zich daar weder, hoewel nog in geringe mate heeft vertoond.

— Ds. *Veenhuizen*, leeraar bij de Christ. Afgesch. gemeente te Stads-Kanaal, heeft voor de hernieuwde beroeping naar Deventer bedankt.

— Omtrent den staat der veldgewassen worden uit alle oorden van het Rijk de gunstigste berigten medegedeeld. Al de granen staan sterk en krachtig en in vele jaren zijn de vooruitzigten op een goeden oogst niet zooveel belovend geweest als thans. De berigten uit het zuiden van Frankrijk, Algerie, Spanje, de Levant, kortom uit het geheele westergebied van de Middellandsche zee luiden zeer gunstig omtrent den staat van het graan. In Spanje begint de prijs van het brood te dalen. In het zuiden van Frankrijk is de oogst begonnen.

— Ook in dit gewest zijn de vooruitzigten op een gezegenden oogst gunstig; de rogge, het voornaamste product van den landbouw, staat overheerlijk; de boekweit en de

aardappelen beloven veel. Op vele plaatsen wordt echter geklaagd, dat er niet veel gras in de graslanden zich bevindt, terwijl de groote boonen en ook op sommige plaatsen de erwten erg van het ongedierte hebben te lijden.

— De Commissie voor de tentoonstelling van oudheden, tijdens het Congres alhier gehouden, is, naar wij vernemen, voornemens, om bij adres aan de Provinciale Staten te verzoeken, dat dezelve de oprigting van een museum van oudheden voor deze Provincie bevorderlijk zijn, en de noodige gelden verstrekken tot aankoop van de belangrijke verzameling van oudheden van den heer *Willinge* te Oosterhesselen. Wij juichen het denkbeeld van zoodanig museum van ganscher harte toe; reeds lang heeft daaraan behoefte bestaan in een gewest, dat zoo rijk is aan oudheden, ten einde bijeen te zamelen, wat hier en daar verspreid is, en te voorkomen, dat hetzelve verloren ga, of wel aan verzamelingen buiten de Provincie gezonden worde, gelijk reeds zeer dikwijls het geval is geweest.

— Als een vervolg op de verslagen, omtrent het Congres in de beide vorige nummers opgenomen, deelen wij nog het volgende mede: Zaturdag morgen te half negen ure, heeft zich een aantal bezoekers van het Congres in de wagens, daartoe welwillend door de Directie van de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid verstrekt, naar Veenhuizen begeven. Onder geleide van den heer Directeur zijn dezelve langs het 1e, het 2e en het 3e gesticht gereden, hebben de wijze van landbouwen en den staat der gewassen opgenomen, van een dejeuner, door de Directie aan het 1e gesticht aangeboden, gebruik gemaakt, dit gesticht bezigtigd en zijn vervolgens te half vier 's namiddags te Assen teruggekeerd. Ten aanzien der brembemesting, die voor vele bezoekers onbekend was, werden door den heer Directeur belangrijke bijzonderheden medegedeeld, terwijl er, in tegenwoordigheid dier bezoekers, een akker met brem werd omgeploegd, hetgeen met bewonderenswaardigen spoed plaats had.

Te acht uur 's avonds werd de laatste zitting van het Congres gehouden. De mededeelingen over den stand der gewassen in de verschillende Provincien werden voortgezet; ze luidden allen gunstig. De heer *Sloet* bedankte daarop den Voorzitter, namens de leden, voor de uitmuntende wijze, waarop hij de vergadering had geleid; ook aan de overige leden van het bestuur regt hij zijn dank toe, en betuigde zijne erkentelijkheid voor de gastvrijheid, waarmede de leden van het Congres te Assen waren ontvangen. De Voorzitter sloot daarop dit Congres, nadat hij de leden voor hunne opkomst, zijne medeleden in het bestuur en vooral de heeren Secretarissen voor hunne ondersteuning, de ceremoniemeesters voor hunne moeite en het bestuur dezer stad voor deszelfs medewerking had bedankt.

Wij mogen niet onvermeld laten, dat het geheele Congres in de beste orde is afgeloopen en er geene ongelukken hebben plaats gehad, niettegenstaande er vooral Donderdag en Vrijdag eene groote menigte vreemdelingen met wagens en paarden was overgekomen, en niettegenstaande er o. a. bij de komst der vorstelijke personen een aanzienlijk aantal menschen op den been was.

— Naar men verneemt, is de Commissie, belast met het doen opmaken van een ontwerp van straatweg tusschen Meppel en Hoogeveen, langs Koekange en Echten, zoo ver gevorderd, dat in het laatst der vorige week de stukken zoo ver in orde konden zijn, dat men de inteekenaars kon doen oproepen om dezelve te beoordeelen, en bij goedkeuring in de Provinciale Staten-vergadering ter bekoming van subsidie te kunnen aanbieden. *Mepp. Ct.*

— De Collecte voor de gewapende dienst in Nederland heeft in de Gemeente Assen opgebragt *f* 36.78.

— Men verneemt, dat den 18 Julij te Hoogeveen eene verkiezing zal plaats hebben van een Raadslid in de plaats van den heer Mr. *L. Carsten*, die naar Meppel is vertrokken.

— Naar men ons mededeelt, heeft het gemeente-bestuur van Amsterdam, ten aanzien van een tweede beurtveer tusschen die stad en Assen, waartoe aanvrage is gedaan door *A. Roelfsema*, te kennen gegeven, de oprigting van meerdere veeren dan de bestaande tusschen deze steden voor als nog niet wenschelijk te achten, zoodat hetzelve ongenegen is, om tot die oprigting mede te werken.

* **Coevorden, 30 Junij.** Gisteren inspecteerde de Generaal der Genie en Inspecteur der fortificatien deze vesting; heden morgen vertrok van hier het garnizoen naar Zwolle. Naar wij vernemen, zullen er eenige reparatien aan de Rijks gebouwen en de fortificatie-werken plaats hebben, en schijnt ten gevolge van dien hoop te bestaan, dat deze stad niet steeds zonder bezetting zal blijven.

* **Wolvega, 30 Junij.** Gisteren had alhier het vergelijkend examen plaats voor de vacante onderwijzers-betrekking te Scherpenzeel c. a. Van de 17 sollicitanten, die zich hadden aangegeven, waren 15 opgekomen. Na afloop van 't examen bleek, dat de meeste punten waren verkregen door (alphabetisch gesteld) *A. B. van Albáda*, hulp-onderwijzer te Oostzaan in N. Holland, *L. Bergsma*, hulp-onderw. te Finkegá (Friesland), *H. de Jong* in dezelfde betrekking werkzaam te Heerenveen; *B. Rouwkema*, hulp-onderw. te Ruinen, *A. Schoonderp*, onderwijzer te Slijkenburg (Friesland) en *F. v. d. Werf*, hulp-onderw. te Sneek. Uit dit zestal werd *L. Bergsma* benoemd.

* **Roden, 3 Julij.** Zondag namiddag had hier het volgende ongeluk plaats. Een 16 jarige zoon van *Christiaan Wagenaar* ging met een zijner kameraden zich baden in een vijver, het zoogenaamd *Meertje*, nabij het afgebroken buitengoed Ter heil; naauwelijks te water gegaan zijnde, komt hij in eene zeker onbekende diepte, roept om hulp, maar kon door zijn kamaraad niet geholpen worden; eenige oogenblikken daarna haalde men slechts zijn lijk op.

* Zoowel als andere vruchten staan ook alhier en in omstreken de aardappelen bijzonder goed. en zijn reeds eenige akkers in vollen bloei; het trekt echter de aandacht van ieder oplettende, dat de bloei niet is als in de voorgaande jaren; het verschil is dit, dat de bloeiknopjes zich wel in de kruin van de hartstam bevinden, maar deze niet of slechts enkeld loskomen, daar er in tegendeel een andere bloeistengel ver beneden de kruin de hartstam uitgeschoten is van aanzienlijke lengte en waaraan de heerlijkste bloei prijkt; men kan zich niet herinneren dit in de jaren der ziekte alzoo te hebben gezien.

* **De Wijk, 3 Julij.** In den nacht van l. l. Zaturdag op Zondag is alhier in een stuk weideland, toebehoorende aan *R. van de Wetering*, een zijner koeijen eene diepe snede beneden aan den hals toegebragt; het schijnt dat de dader of daders het opzet hebben gehad, om de koe te dooden doch dat dezelve hun is ontsnapt, doordien het touw blijkbaar is gebroken, waaraan men de koe aan een paal had vastgemaakt; de koe heeft sterk gebloed, doch men hoopt, dat dezelve zal herstellen. Eenige dagen vroeger is in een ander stuk land in deze gemeente eene koe door den eigenaar gevonden met een touw stijf om den hals gebonden, men vermoedt, dat dit ook een aanslag op het leven van dat dier is geweest, doch dat deze aan de daders te vroeg ontkomen is; wenschelijk ware het, dat de justitie de daders hiervan op het spoor kwam en dezelve naar verdienste gestaft werden.

* **Frederiks-oord, 4 Julij.** Hier en in deze omstreken, rigt de zoogenaamde zwarte luis zeer vele schade aan. De tuin — of waalsche boonen, als ook de paarden — en duiveboonen, zijn om de stam, als met eene korst, van die insecten omkleed. De boven- of laatste bloei is geheel verloren; de aanwezige peulen zijn gedeeltelijk zwart en krimpen in een; de groeikracht is verzwakt, zoodat van de opbrengst dezer vrucht hier weinig is te verwachten. Waarlijk eene groote teleurstelling voor velen, welke van deze vruchten verbouwd en minder aardappelen hebben uitgezet. Het heestergewas en andere gewassen van dien aard, vooral de roos hebben dit voorjaar veel geleden van de zoogenaamde groene — of houtluis. Met de rupsen is 't ook hier zoowel als elders heel erg; zij bepalen zich tot dusverre nog tot het blad van 't eikenhout; geheele wallen en streken bosch zijn bladeloos, en 't heeft meer aanzien van Winter dan van Zomer. Gelukkig ontdekt men hier nog geene sporen van de aardappelenziekte.

Meppel, 3 Julij. Z. M. onze geërbiedigde Koning is in den nacht tusschen Woensdag en Donderdag op H. D. terugreis van Assen op nieuw deze stad doorgereisd. Weder was eene menigte volks op de been, zoodat Z. M., ofschoon het nacht was, onder een blij houra werd ontvangen. Gedurende het verwisselen van paarden groette de Koning de menigte minzaam toe. Vele particulieren hadden gezorgd, door lichten voor de ramen hunner huizen te zetten, dat men den Vorst zeer goed konde zien.

Langezwaag, 29 Junij. Heden had alhier de stemming van eenen predikant voor de bestaande vacature plaats; nadat door de floreenpligtigen 41 stemmen waren uitgebragt, bleek het, dat op zich hadden vereenigd DD. A. N. Brouwer Huizinga te Donkerbroek 21 stemmen, en DD H. J. C. Bekenkamp te Knijpe, Consulent dezer vacante gemeente 20 stemmen; het is echter tot geene beroeping gekomen, daar van weerszijden protest tegen de stemming is gedaan, zoodat thans door de daartoe bevoegde autoriteit uitspraak moet worden gedaan. *Steenw. Ct.*

* **Stads-kanaal, 3 Julij.** Wij kunnen van hier het verblijdend berigt mededeelen, dat de kinkhoest onder de kinderen, eerder af- dan toeneemt. Er zijn hier en in den omtrek nog wel velen, die er aan lijden; maar ook vele hersteldeen. Over 't geheel was de ziekte hier in geen zeer ergen graad.

* De Commissie voor 't oprigten eener Christelijke School alhier, schijnt met allerlei zwarigheden te kampen te hebben. Gebrek aan financiën is eene hoofdzwarigheid, zoodat men zeer genegen is, om den aangekochten grond, waarop de school enz. zou staan, weder te verkoopen.

* **Horsten, 30 Junij.** Men zegt, dat men te Wedde als opvolger van den Onderwijzer *de Roos* (overleden) bij dispensatie wil benoemen *H. Welp*, Onderwijzer te Roswinkel. De gemeente van Roswinkel stelt, naar men verneemt, reeds pogingen in 't werk, om het tractement van haren Onderwijzer met *f* 100,00 te verhoogen, om hierdoor den slag af te wenden.

* **Smilde, 27 Junij.** Als eene bijzonderheid kan men van hier berigten, dat men in een tuin alhier op éénе plaats met een zoogenoemden mollenknip, in den tijd van acht dagen *een en twintig* mollen heeft gevangen. Gedurende al dien tijd heeft men den knip geen handbreed verplaatst.

* **Exloërveen, 28 Junij.** Bij den landbouwer *J. Bergmeester* alhier, is aan een druivenboom een tros druiven aanwezig ter grootte en dikte van een' graauwe erwt. Ook bezit dezelfde boom nog eenige knoppen, die spoedig zullen bloeijen. — Door de menigvuldige regens, onlangs gevallen, was de veenman in groote vrees, dat zijne veenen niet gebrand zouden worden, deze vrees is evenwel verdwenen, zijn de veenen over 't algemeen goed gebrand geworden. De boekweit staat overheerlijk; voor 't overige staan alle vruchten uitmuntend, en beloven, bijaldien ze voor schade mogen bewaard blijven, eenen voordeeligen oogst.

* **Minnertsga, 2 Julij.** Tot veler leedwezen kan worden gemeld dat zich te *St. Jacobi-Parochie*, *Wier* en *Berlicûm* de aardappelziekte weder vertoont, doch in eenen ligten graad, en bepaalt zich dezelve tot heden tot éénе soort.

Zomer-vergadering der Staten van Drenthe van 1854.

Dingsdag 4 Julij.

Te ruim elf uur wordt de vergadering geopend. Er zijn 32 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren v. d. Vlies, Kok en L. Carsten.

Tot het trekken der afdeelingen overgegaan zijnde, blijkt dat behooren tot de 1e Afdeeling de heeren Roelink, J. Tonckens, Pelinck, Willinge, Alingh, Kniphorst en v. Veen; tot de 2e Afdeeling de heeren Blom, v. d. Wijck, H. G. van Holte tot Echten, Nijenhuis, C. W. E. Kijmmell, Hesselink en L. Carsten; tot de 3e Afdeeling de heeren Vos, Caspers, Slingenberg, de Jonge, Witsenborg, Denning en Kok; tot de 4de Afdeeling de heeren R. A. van Echten van Holthe, W. L. Tonckens, J. Oosting, J. T. Homan, H. J. Carsten, Meursing en Prins; tot de 5e Afdeeling de heeren Hoenderken, W. F. Kijmmell, L. Homan, Sluis, de Milly, J. T. Nijsingh en v. d. Vlies.

De Voorzitter deelt mede, dat de presentie-lijst van Ged. Staten ter inzage der leden zal voorliggen.

Het verslag van Ged. Staten, als aan de leden rondgedeeld, wordt niet voorgelezen, maar aangenomen voor informatie.

Worden voorgelezen en voor informatie aangenomen:

a. een Koninklijk besluit, houdende goedkeuring van het door de Staten vastgestelde Reglement op de verveeningen, bij de toezending waarvan de Minister van Binn. Zaken eene opmerking heeft medegedeeld;

b. een Koninklijk besluit, houdende magtiging tot af- en overschrijving van fondsen op de begrooting der enkel Provinciale en Huishoudelijke uitgaven, dienst 1852;

c. een Kon. besluit, houdende goedkeuring van de door de Staten aan het genootschap ter bevordering van den landbouw toegestane subsidien tot het uitloven van premien bij de tentoonstelling, te houden bij gelegenheid van het IXe landhuishoudkundig Congres;

d. een Kon. besluit, houdende goedkeuring van de door de Staten vastgestelde wijziging van art. 6 van het reglement op het verleenen van subsidien voor het aanleggen van kunstwegen in Drenthe.

Gedeputeerde Staten leggen over een geinstrueerd adres van den heer J. A. Grothe te Utrecht, verzoekende eene betere afwatering te erlangen voor zijne landerijen onder Beilen, en wel naar de Beilervaart. Ter visie en nader aan de orde.

Ged. Staten leggen over een voorstel tot verdeeling der toegestane *f* 1000.″ tot aanmoediging van het lager onderwijs. Ged. Staten stellen voor, om deze gelden voor den tijd van twee jaren, bij wijze van proefneming, te besteden tot het op verzoek der gemeente-besturen, na ingewonnen berigt van de schoolopzieners toestaan van toelagen tot het houden van ondermeesters en ondermeesteressen, in den regel voor ieder dezer van *f* 25.″ in het jaar, indien de gemeente, naar behoefte of vermogen, eene gelijke som of wel het dubbel daarvan uit de gemeente-fondsen verleent. Ter inzage van de leden en nader aan de orde.

Ged. Staten brengen verslag uit over het verzoek van K. L. Boer en Hatzman, tot het leggen van eene brug over de Hoofdvaart te Hoogersmilde en over de mislukte poging tot overneming van de Pieter-Hummelenbrug. Gedeputeerde Staten geven te kennen, dat de verzochte verlenging tot vergunning van tolheffing op die brug door den Minister van Binn. Zaken is geweigerd, doch dat de eigenaren dier brug desniettemin geheel onhandelbaar tot overdragt daarvan zijn, en onderwerpen alsnu aan de Staten de vraag, of deze genegen zijn, om voor 't geval eene vrije gemeenschap tusschen de ingezetenen van Smilde aan beide zijden der Hoofdvaart op geene andere wijze tot stand te brengen is, voor rekening der Provincie, te Hoogersmilde eene brug te leggen, tot vrij en onbelemmerd gebruik voor de ingezetenen van dat gedeelte der gemeente Smilde en van ieder, die daarvan gebruik zou willen maken. Ged. Staten herinneren tevens, dat de beantwoording dezer vraag bevorderlijk zal zijn ter beëindiging van het nog aangehouden verzoek om eene brug over de Hoofdvaart te Kloosterveen. Ter visie en nader aan de orde.

Ged. Staten leggen over de stukken, betrekkelijk het plan tot doortrekking van het jaagpad langs het Meppelerdiep, en daaronder een rapport van het uit hun midden voor deze zaak gecommitteerd lid, waarmede Ged. Staten zich vereenigen, en waarin wordt te kennen geven, dat de eigenaren van gronden, die moesten worden ingenomen, voor het meerendeel of geheel ongenegen waren, hunnne gronden af te staan, of slechts onder bepaalde en zeer bezwarende voorwaarden; ZEd. houdt het er voor, dat de noodige gronden niet langs minnelijken weg zullen kunnen bekomen worden, en beschouwt de daarstelling van het jaagpad wel uitvoerlijk, maar uithoofde van het aanzienlijk bedrag der gevorderde kosten, in verhouding tot de eventuele voordeelen, niet raadzaam voor de Provincie. Ter visie en nader aan de orde.

Ged. Staten leggen over de rekening wegens de enkel Provinciale en Huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1852, waarvan de cijfers door de Rekenkamer zijn goedgekeurd. In handen der heeren H. G. van Holthe van Echten, Alingh, Kniphorst, Slingenberg en Hesselink.

Ged. Staten brengen ter tafel de begrooting van het Provinciaal bestuur, voor zooveel het Rijksbestuur is, over 1855; ter visie en nader aan de orde.

Ged. Staten leggen over de begrooting van enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1855. In handen der heeren J. Tonckens, de Jonge, J. T. Homan, Witsenborg en v. Veen.

Ged. Staten leggen over een adres van Manhigim der Israëlitische gemeente te Assen, om eene subsidie van *f* 400-″ ter verbetering hunner school, waaraan dringende behoefte bestaat, doch waartoe hun de noodige fondsen ontbreken. In handen derzelfde commissie.

Is ingekomen een adres van A. de Geus, Prov. Opzigter van den Waterstaat te Assen, houdende verzoek om tegemoetkoming in noodzakelijke reiskosten. In handen derzelfde commissie.

Wordt gelezen het rapport van de Kamer van Koophandel en fabrieken te Meppel omtrent het aanhangig ontwerp van Reglement op de honig- en botervaten. De Kamer vereenigt zich geheel met de beschouwingen, welke in het rapport der commissie uit de Staten zijn vervat, waarin als hoofddenkbeelden zijn aangegeven een gelijkvormig vat en eene verbeterde tarra van hetzelve. Ook vereenigt zich de Kamer, behoudens eenige wijzigingen, met het door de commissie ontworpen Reglement. In handen der heeren R. A. van Echten v. Holthe, Oosting, Roelink, H. J. Carsten en Blom.

Is ingekomen een adres van den Betaalmeester te Assen, houdende verzoek om verhooging zijner belooning voor het beheer der Provinciale fondsen, welke niet in evenredigheid met de daaraan verbondene werkzaamheden zou zijn. In handen der commissie voor de begrooting.

Is ingekomen een verzoek van den Provincialen Archivarius, om verhooging zijner toelage, welke minder is dan zijne ambtgenooten in andere Provincien genieten. In handen derzelfde commissie.

Ged. Staten brengen ter tafel een voorstel, om ter begrooting voor 1855 uit te trekken eene som van *f* 80-″ tot het verplegen van behoeftige krankzinnige Israelieten in het daarvoor bestemd gesticht te Amsterdam. In handen van de commissie voor de begrooting.

Is ingekomen een adres van Burg. en Weth. van Ruinerwold, om eene subsidie van *f* 300-″ te erlangen tot het veranderen van de Steenenbrug te Meppel, die ten laste van Ruinerwold is, in eene vaste ophaalbrug en om dezelve tevens te verwijden. In handen der heeren Sluis, W. L. Tonckens L. Homan, W. F. Kijmmell en Nijenhuis.

Overgegaan zijnde tot het stemmen voor een buitengewoon lid van Ged. Staten, om te worden geroepen, wanneer de stemmen staken, is als zoodanig herbenoemd de heer Jacob de Jonge Sr. te Meppel met algemeene stemmen op eene na, die uitgebragt was op den heer Oosting.

Het bureau van stemopneming was zamengesteld uit de heeren Kniphorst, Alingh, Pelinck en Nijsingh.

De Voorzitter vraagt den heer de Jonge, of hij deze betrekking op nieuw aanneemt.

De heer de Jonge zegt die betrekking met genoegen weder te zullen aanvaarden, daar deze al zeer gemakkelijk is waar te nemen, aangezien hij gedurende de vier jaren, welke hij daarmede bekleed is geweest, nog nimmer is geroepen geworden, om zijne functien uit te oefenen; hij ziet hierin ook een verblijdend teeken van de eenstemmigheid, welke in het collegie van Ged. Staten heerscht.

De Voorzitter geeft nu te kennen, daar de agenda is afgehandeld, de vergadering te willen raadplegen over den dag, waarop men weder zal bijeenkomen. — De heer J. Tonckens stelt voor, om tot maandag over eene week de vergadering te verdagen. — De heer Slingenberg zou liever dingsdag aanstaande weder vergaderen, daar zulks beter voor zijne ambtsbezigheden zou uitkomen; de heeren Witsenborg en de Jonge vereenigen zich met den heer Slingenberg. — De heer Sluis vraagt den Voorzitter, of niet, voor dat de dag bepaald wordt, tot welken de vergadering zal worden verdaagd, de begrooting van het Provinciaal bestuur, voor zooveel het Rijks bestuur is, in behandeling zal dienen genomen te worden, daar de Minister van Binn. Zaken heeft te kennen gegeven, dezelve gaarne spoedig te willen ontvangen; hij gelooft ook niet dat er zwarigheid tegen de dadelijke behandeling zal bestaan, daar deze begrooting gelijk is aan die over 1854 en er toen eene aanmerking bij is gemaakt, betreffende de aanvulling der tractamenten van de ambtenaren ter Provinciale Griffie, waaraan is tegemoet gekomen.

Dienovereenkomstig wordt besloten.

Opvolgelijk worden daarop zoowel de afzonderlijke artikels als de geheele begrooting met algemeene stemmen aangenomen.

Alsnu wordt in omvraag gebragt het voorstel van den heer Mr. J. Tonckens, om de vergadering te verdagen tot maandag over 8 dagen; dienovereenkomstig wordt met 17 tegen 15 stemmen besloten. — Daarop wordt deze vergadering gesloten.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

Bij arrest van den 3 Julij is *Jan Jans Bleeker*, bakker, wonende te Vledder, vrijgesproken wegens het hem ten laste gelegde feit van in zijn winkel voorhanden te hebben gehad brood en deeg, vermengd met ongemalen rogge. — Bij arrest van 4 Julij is *Jan Hellendoorn*, oud 7 jaren, zonder beroep, wonende te Meppel, vrijgesproken van de hem te laste gelegde bedelarij, als zijnde het gebleken, dat hij zonder oordeel des onderscheids had gehandeld, en voorts gelast, dat hij aan zijne nabestaanden zal worden teruggegeven.

INGEZONDEN STUKKEN.

Coevorden.

In de nummers 47 en 48 van de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van dit jaar, komen twee artikelen voor van

de Redactie, over Coevorden en het bestaande plan, om die stad door een kanaal naar Ane uit haren treurigen toestand op te beuren.

Hoewel de conclusie uit de beschouwingen, in die artikelen vervat, getrokken, bepaald ongunstig was voor Coevorden, begreep ik echter, niet te moeten antwoorden op dat geschrijf, en liever de discussien over het aangevraagde subsidie te moeten afwachten, ten einde daarbij te kunnen repliceren op de argumenten van die leden der Provinciale vertegenwoordiging, die de gronden, in de *Drentsche Courant* vervat, mogten hebben aangenomen, of de zienswijze van de Redactie van dat blad mogten deelen.

In de *Drentsche Courant* van gisteren lees ik echter een artikel van een soi-disant inwoner dezer stad, 't welk de Redactie aanleiding geeft te schrijven: „zoo Coevorden geene „betere verdedigingsmiddelen heeft, dan algemeene uitroe„pingen, zal haar verzoek bij de Provinciale vertegenwoor„diging zeker weinig ondersteuning vinden."

Het is om het publiek en vooral de Staten van Drenthe de overtuiging te geven, dat Coevorden wel degelijk betere middelen bezit, dan ijdele exclamatiën, om zich tegen den aanval van de Redactie der *Drentsche Courant* te verdedigen, en tevens, om den verderfelijken invloed, welke soortgelijke redeneringen op het lot van de stad mijner inwoning konden uitoefenen, weg te nemen, dat ik op mijn primitief plan ben terug gekomen, en mij haast, te antwoorden op de beschouwingen, in de gezegde artikelen vervat.

Ten aanzien van het eerste artikel, tot motto hebbende: *Die zich zelf helpt, wordt door God geholpen*, kan ik kort zijn.

Wat daar gezegd wordt van de verstandige keuze der ingezetenen van Coevorden, om na al de aangewende démarches tot het bekomen van een kanaal, zelve de handen aan het werk te slaan, en bij dat pogen de hulp van anderen te vragen, beaam ik volkomen, en in zooverre hecht ik ook mijne goedkeuring aan het gekozen motto. Zal echter dit motto ook dienen voor het tweede artikel, waar in het breede wordt aangetoond, dat Drenthe de stad Coevorden niet moet te hulp komen, en het gewest, waartoe Coevorden behoort, gevolgelijk die stad aan zich zelve en de hulp des Allerhoogsten moet overlaten, dan moet ik daarop aanmerken, dat Coevorden, door zich eene opoffering van ƒ 35,000 te getroosten, heeft gedaan, wat het kon, en dat het eene dwaasheid zou zijn, om van God eene andere hulp te verwachten dan die, welke Hij aan ons schenkt, wanneer wij op eene verstandige wijze de middelen gebruiken, die wij aan Hem te danken hebben, niet, wanneer wij, die middelen missende, en niet van anderen kunnende bekomen, ze uit Zijne volheid verwachten. De tijd der wonderen is voorbij, en geen Engel zal met een rijk subsidie ten behoeve van het kanaal van Coevorden naar Ane uit den Hemel nederdalen.

Ik zou hier dus liever als spreuk gebezigd zien: *Helpt elkanderen, en God zal u helpen.*

Wat het tweede artikel betreft, waarin de vraag: of het aangevraagde subsidie uit de Provinciale fondsen dient te worden toegestaan, ontkennend beantwoord wordt, wij zullen de argumenten door den schrijver aangevoerd, stuk voor stuk nagaan en trachten te wederleggen.

Men zegt in de eerste plaats:

Het subsidie is niet aan te raden, als men let op de finantiële krachten der Provincie, van welke door het toezeggen der belangrijke sommen, voor verschillende werken reeds zooveel is gevergd.

Ik antwoord hierop, dat wel niemand, die bekend is met den finantiëlen toestand van ons gewest, zal durven beweren, dat het niet in staat zou zijn ƒ 25,000 te betalen.

Het publiek gelooft dit ook niet, blijkens het crediet, dat de Provincie heeft, als er geld noodig is.

Neen, de finantiële krachten van Drenthe zijn niet uitgeput, de belastingen zijn niet drukkend en zouden gevoegelijk kunnen verhoogd worden, indien zulks noodig ware, om werken aan te leggen, die de opbrengst dier belastingen onmiddelijk wederom doen stijgen.

Niemand denke, dat het aangevraagde subsidie zal zijn weggeworpen; de finantieele krachten der Provincie zullen er door vermeerderen, de bevolking zal toenemen, welvaart zal de plaats van achteruitgang en verarming innemen, en de geschonken ondersteuning zal op die wijze rijke vruchten voor de Provincie opleveren.

Is er vroeger reeds veel besteed of toegezegd voor Provinciale werken, elders aangelegd of ontworpen, Coevorden heeft daartoe steeds het hare bijgedragen, heeft nimmer iets voor zich ontvangen dan beloften en betuigingen van medelijden, en kan dus thans, nu het op haar to be or not to be aankomt, met regt aanspraak maken op eene ondersteuning, die zeker niet groot is, als men in aanmerking neemt, dat het werk door de duurte der materialen waarschijnlijk veel hooger dan ƒ 125,000 à ƒ 130,000 zal komen.

De aanvraag bedoelt ook inderdaad geene zeer groote vermeerdering van subsidie.

Vroeger is er ƒ 10,000 in eens en ƒ 500 's jaarlijks tot onderhoud van het kanaal toegestaan; deze laatste som gekapitaliseerd, en gevoegd bij de eerste, maakt een kapitaal van ruim ƒ 21,000, zoodat men in effecte slechts ƒ 4,000 meer vraagt.

Wel is bij het verleenen der gezegde ƒ 500 jaarlijks de conditie gevoegd, dat de Provincie naar rato van haar aandeel in het onderhoud zou deelen in de opkomsten van het kanaal, als deze het onderhoud overtroffen, doch deze conditie zal de Provincie moeten vaarwel zeggen, wil zij den aanleg van 't kanaal bevorderen.

Immers de vereischte som kan niet bijeenkomen, als de Provincie niet kapitaal voor jaarlijksche uitkeering wil geven, en de bedoelde voorwaarde zal waarschijnlijk ook nimmer eenig voordeel voor de Provincie opleveren, want de vaart op 't kanaal zal niet van dien aard zijn, dat er na aftrek van 't onderhoud iets overschiet.

En gesteld al, dat er te eenigen tijd iets overbleef, zoude het dan niet billijker zijn, dat dat voordeel aan de Maatschappij kwam, die de volle risico der zaak op zich neemt, dan aan de Provincie?

Bovendien, waarom in dit geval eene conditie gemaakt ten aanzien van Coevorden, welke noch bij 't verleenen van eene subsidie van ƒ 60,000 aan de Drentsche Kanaal-Maatschappij, noch bij het schenken der belangrijke ondersteuning tot verbetering van het Meppelerdiep, noch bij het geven van ƒ 25,000 aan 't kanaal van Assen naar Groningen, gemaakt is.

Moet het door vriend en vijand beklaagde Coevorden bij het verleenen van hulp aan meer belemmerende voorwaarden worden onderworpen dan andere plaatsen?

In de tweede plaats voert men aan, dat het subsidie ook niet is aan te raden, omdat slechts Coevorden bij het kanaal belang heeft, niet Drenthe noch eenig aanmerkelijk deel daarvan.

Dit is eene stellige onwaarheid. Het geheele zuidoostelijke deel van Drenthe, bestaande buiten Coevorden uit Dalen, Schoonebeek, Oosterhesselen, Sleen, Emmen en de geheele markte van Noord- en Zuid-Barge is bij de zaak geïnteresseerd, èn om de verbeterde waterlossing, daardoor ontstaande, waarbij die plaatsen het grootste belang hebben, èn om de goedkooper en gemakkelijker wijze van aanvoer van materialen en winkelwaren, die zij noodig hebben.

Deze goederen zullen, als het kanaal bestaat, zonder twijfel te Coevorden veel goedkooper ingekocht kunnen worden, terwijl de landman zijne producten daar dan veel duurder aan den man zal kunnen brengen.

Ieder dus, die de markt te Coevorden bezoekt, heeft ook om deze reden belang bij de zaak, en de genoemde gemeenten, die buiten tegenspraak een zeer belangrijk deel der Provincie uitmaken, hebben allen dat belang, omdat zij alle te Coevorden ter markt komen.

Verder weidt men uit over de vrees, dat het kanaal tot Coevorden gemaakt zijnde, dadelijk naar de Emmer veenen zal worden doorgetrokken, en zoo de turf uit die veenen niet over Drenthe, maar over Overijssel zal worden afgevoerd.

Deze vrees is ongegrond. Behalve de heer *Graswinkel*, wiens concessie door gebrek aan middelen, tot de uitvoering benoodigd, is vervallen, heeft niemand, tot nog toe, ooit het plan gevormd om dat kanaal tot stand te brengen.

Ware deze vaart zoo voordeelig als men schijnt te meenen, dan zou er reeds voor lang iemand zijn opgetreden, om het kanaal aan te leggen, en men behoefde noch Provincie noch Rijk om subsidien lastig te vallen.

Dit is echter niet zoo, zulk eene doortrekking, ten deele door kostbaar groenland over eene lengte van circa twee uren zou zeker ƒ 180,000 moeten kosten, en bij het vooruitzigt dat er andere kanalen in de veenen van Emmen zullen komen, waarin de eigenaren dier veenen zelve deelhebbers zijn, zou er voor een kanaal van Coevorden derwaarts, weinig hoop op eenen belangrijken afvoer bestaan.

Ook Overijssel ziet in den aanleg van het kanaal naar Coevorden geen 't minste belang voor zich, 't geen duidelijk daaruit blijkt, dat die Provincie geen cent wil bijdragen voor de onderneming. Indien zij daarin de immense voordeelen zag, die men hier vreest, dat in hare kas zullen vloeijen, ze zou sints lang de vaart hebben daargesteld, des noods op eigen kosten.

Het blijkt ook uit de woorden zelve der redactie, dat zij inderdaad weinig vrees koestert voor eene doortrekking van het kanaal van Coevorden naar de veenen onder Emmen, en dat zij dus in zoo verre mijn gevoelen deelt, dat zulk eene doortrekking zeer onwaarschijnlijk is.

Immers men zegt: „wij houden het er voor, dat het niet uit kan blijven, of de Hoogeveensche vaart wordt op de eene of andere wijze, naar de veenen van Noord- en Zuidbarge doorgetrokken, en dan is er geen korter en daardoor ook geen goedkooper waterweg voor de turf uit die veenen dan juist deze vaart." —

Welnu, als dit waar is, en ik geloof zulks, wie kan dan nog vreezen, dat er een waterweg tusschen die veenen en de Dedemsvaart zal ontstaan? Wie zou dwaas genoeg zijn, om zijn geld te steken in een kanaal, 't welk zoo veel minder kans heeft, productief te worden, dan het thans ontworpene van de Hoogeveensche vaart naar de veenen der gemeente Emmen, een kanaal waarin de Provincie zelve voor ƒ 225,000 geregtigd is, en waarvoor ze bovendien zoo veel opoffert.

Nog zegt men; als er eene verbinding met de Dedemsvaart ontstaat, is er minder kans, dat het kanaal van Hoogeveen tot aan de Ermer veenen wordt doorgetrokken.

Dit is geheel bezijden de waarheid, want als Coevorden een afwaterings- en scheepvaart-kanaal bezit, bestaat er voor die stad geen reden meer, om op de daarstelling van den zijtak van Zwinderen naar Coevorden aan te dringen, en kan dus deze, overeenkomstig het meermalen uitgedrukt verlangen van het bestuur der Drentsche Kanaal-Maatschappij, gemist worden, zoo maar de gemeente Dalen een waterweg naar 't kanaal bekome, en daarin vergoeding vinde voor de opoffering van ƒ 5,000, aan die onderneming verstrekt.

Hierdoor wordt circa ƒ 130,000 uitgewonnen voor de Drentsche Kanaal-Maatschappij, die ten gevolge daarvan ligter hare verpligtingen zal kunnen nakomen, althans gemakkelijker de veenen zal kunnen bereiken, waarin zij de goudmijn kan opdelven, benoodigd, om de overige aan te wenden kosten goed te maken.

Hiermede meen ik de argumenten, door de Redactie der *Drentsche Courant* aangevoerd, te hebben wederlegd en het bewijs te hebben geleverd, dat Coevorden betere middelen van defensie bezit dan algemeene uitroepingen.

Ten slotte nog een enkel woord.

De schrijver van de aangehaalde artikelen erkent, dat hij het Provincialisme voorstaat, en Coevorden niet wil geholpen hebben, omdat Overijssel, in plaats van ons bij te staan, ons afbreuk doet.

Maar ik vraag u, mijnheer! Wie is geroepen om Coevorden te helpen, Overijssel of Drenthe?

Is Coevorden, nu het ongelukkig is geworden, niet meer een gedeelte dezer Provincie, of moet het, verlaten door het Gewest, waartoe het behoort, bij den vreemdeling om een stuk brood gaan bedelen?

Moet Coevorden den tijd afwachten, dat Overijssel het Provincialisme hebbe afgelegd, voor het door Drenthe mag worden geholpen?

Wij gelooven niet, dat de Staten van Drenthe uwe leer, die een toestemmend antwoord op deze vragen schijnt te geven, zijn toegedaan, zij hebben dit reeds getoond door in der tijd de bovengemelde subsidien te verleenen, en zullen, nu er eene ronde som van ƒ 25,000 benoodigd is, om Coevorden te helpen, zich niet door een ellendig égoïsme laten besturen, maar in tegendeel toonen, dat hun het geluk dezer stad even zeer aan het hart ligt als dat van Hoogeveen, Meppel en Assen.

COEVORDEN, 3 Julij 1854. A. SLINGENBERG.

Wij gelooven niet, dat Coevorden een bekwamer verdediger van hare belangen had kunnen vinden, dan de heer Slingenberg *is; ZEd. houde het ons echter ten goede, dat de bijgebragte argumenten ons niet in allen deele hebben kunnen overtuigen van het verkeerde onzer zienswijze, gelijk wij die in no. 48 hebben ontwikkeld; plaatsgebrek verbiedt ons thans op het bovenstaand artikel te antwoorden; wij stellen ons voor, zulks in het volgend nummer te doen.* Red.

ADVERTENTIËN.

OOSTERHESSELEN, 1 Julij 1854.

Bevallen van een Zoon J. M. LESTURGEON — CASPERS.

Eenige kennisgeving aan familie en vrienden.

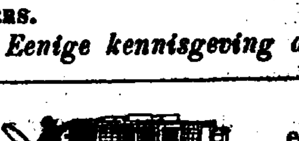

De ondergeteekende heeft de eer het geëerde publiek kennis te geven, dat hij heeft aangevangen met de **VRACHTWAGENDIENST op de Groninger Marktdagen** tusschen **Groningen** en **Assen**, waartoe hem **concessie** is verleend. Deze dienst strekt tot vervoer van PERSONEN en GOEDEREN, waartoe dezelve, onder toezegging eener accurate en zuinige behandeling, beleefdelijk wordt aanbevolen, zoomede tot het uitvoeren van COMMISSIEN en BOODSCHAPPEN.

ASSEN, den 4 Julij 1854.

R. R. VAN ERKELENS.

J. O. VAN HOUTEN

TE ASSEN,

heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Eene juiste afbeelding van **DE BUITEN-SOCIETEIT** in het bosch te *ASSEN*. — **à 60 cts.**

ZWART PARAFIN VERNIS

UIT DE KONINKLIJK GEOCTROIJEERDE FABRIEK

VAN

A. J. HAAGES & Co.,

TE

AMSTERDAM.

THANS EIGENDOM VAN

E. W. VAN DAM VAN ISSELT, C. S.

Het **ZWART PARAFIN VERNIS** verdient alle aanbeveling als behoedmiddel tegen rotting of vervuring der verschillende houtsoorten, het oxideeren van ijzer en andere metalen, aangroeijing beneden de waterlijn bij schepen, vochtigheid in buitenmuren enz.

Het wordt gewoonlijk afgeleverd op fust bij hoeveelheden van minstens 12½ kilo.

Als **Dépôthouders** voor de Provincien Groningen, Vriesland, Overijssel en Drenthe zijn aangesteld de Heeren

S. & A. Jacobs, Azn. te Zwolle,

alwaar het **ZWART PARAFIN VERNIS** wordt verkocht voor den prijs van **40 cent** het kilo.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 25 Junij—2 Julij. *Ondert.* J. Krikke met H. Lassche, ingeschr. te Avereest. — *Geh.* B. Kattouw met H. Bekelaar; H. Otten met R. Kamman. — *Bev.* E. Groote, geb. Koops, van z.; G. Kate, ongeh., van z.; E. Steen, geb. Pol, van d.; A. Dulgenius, geb. Rittsaper, van z.; G. Slenig, geb. Zwiers, van z.; A. Timmer, geb. Huizing, van d. — *Overl.* Licolaas Fernin, weduwnaar van Roelofje Jacobs Wolting, ruim 68 j.

SMILDE, 25 Junij—2 Julij. *Bev.* H. Knorren, geb. Ringenaldus, van d.; H. Nuis, geb. Janssen, van z. en d.; S. Wolters, geb. Heres, van z.; E. J. Pool, geb. Sterken, van d.; A. Hummel, geb. Zwiers, van z.; J. M. van Maanen, geb. Gessel, van z. — *Overl.* Hendrikje Harms Meijering, gehuwd met P. Feijen, 73 j.

COEVORDEN, 28 Junij—2 Julij. *Ondert.* H. M. Krooneman en P. C. M. Wispelweij; H. Troost en B. Hindriks; L. Geugies en A. Tissing. — *Geh.* J. A. Z. Fischer en H. Rikkers. — *Bev.* G. Hamberg, geb. Bennink, van z. — *Overl.* G. J. Bruins, echtgenoot van Willemina Slepers, 43 j.

MEPPEL, 23—30 Junij. *Geh.* M. Wolff met F. Wolf. — *Ondertr.* geene. — *Bev.* A. Wesselink, geb. Hoorn, van d. — *Overl.* K. Kremer, 2 j. en 4 m., vr. Voorts is aangegeven een levenloos kind van het ml. gesl.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 4 Julij.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ 13.75	Boekweit, zand	65 N.pd.	ƒ 7.10
„ N. Oml.	68	„	„ 12.15	„ „	67 „	„ 7.50
dito.	70	„	„ 12.75	„ veen	64 „	„ 6.70
„ „ Old.	68	„	„ 12.00	„ „	66 „	„ 7.10
„ „ „	70	„	„ 12.60	Paardeboonen..	ƒ 7.00	à 8.00
Rogge, N. Inl.	66	„	„ 9.50	Groene Erwten.	„ 10.00	à 11.00
„ „ „	68	„	„ 9.90	Graauwe „	„ 10.00	à 11.00
„ „ „	70	„	„ 10.30	Koolzaad ...	ƒ 11.00	à 11.40
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.30	Gort, grove .	„ 10.00	à 10.50
„ „	48	„	„ 5.10	Gort, parel ,	„ 14.00	à 15.00
„ Voer	35	„	„ 3.70	Olie, raap per vat	35.00	à 35.50
„ „	40	„	„ 4.40	Raapkoeken....		à 00.00
„ Zwarte	35	„	„ 3.60	Lijnkoeken	00.00	à 00.00
„ „	40	„	„ 4.10	Boter 1/4 ton...	00.00	à 00.00
Garst, N. wint.	54	„	„ 4.65	Boter 1/8 „		à 00.00
„ „ „	56	„	„ 5.05			
„ „ zomer	56	„	„ 5.00			
„ „ knob.	60	„	„ 5.60			

De stemming onzer graanmarkt was heden wederom lusteloos. Tarwe weinig in aanbieding. — Rogge alleen aan gebruikers als genoteerd gedaan. — Boekweit weinig, en Garst tot merkelijk lagere prijzen geveild. — Haver iets minder gedaan, evenwel niet meer handel dan sedert acht dagen het geval was. — Overigens weinig verandering, behalve Gort, die 50 cent lager gedaan is.

ZWOLLE, 30 Junij. Tarwe ƒ 13,50 a ƒ 14,75. — Rogge ƒ 10,00 a ƒ 11,15. — Boekweit ƒ 7,75 a ƒ 9,50. — Aardappelen ƒ 4,00 a ƒ 4,50. — Boter per 1/8 ton ƒ 16,75 a ƒ 17,25; per ℔ ƒ 0,70 a ƒ 0,82.

STEENWIJK, 3 Julij. Rogge ƒ 10,50 a ƒ 10,60. — Boekweit ƒ 0,00 a ƒ 0,00. — Boter per 1/8 ton ƒ 17.00 a ƒ 00,00.

OLDEMARKT, 1 Julij. Boter per 1/8 vat ƒ 17,25 a ƒ 00,00.

HOOGEVEEN, 27 Junij. Rogge ƒ 9,72[5]. Boekweit ƒ 7,60. Haver ƒ 0,00; Honig per pond ƒ „00; Boter het N. pd. ƒ 0,65. Zetting ƒ 0,00.

COEVORDEN, 26 Junij. Rogge ƒ 9,50. Boekweit ƒ 8,00. Boter p. N. ℔ 60 ct. Zetting ƒ 0,00.

MEPPEL, 29 Junij. Rogge ƒ 9,75 a ƒ 10,50. Boekweit ƒ 7,00, ƒ 8,25. Boter 1 1/2 N. pd. ƒ 1,15 a ƒ 1,27[5]. Boter per 1/8 vat ƒ 16,00 a ƒ 17,50. Zetting ƒ 0,00.

AMSTERDAM, 3 Julij. TARWE tot vorige prijzen met eenigen handel aan consumtie; 129, 130 ℔ oude witte Poolsche ƒ 495, 500; 128 ℔ oude bonte dito ƒ 492; 127 ℔ dito ƒ 457; 128 ℔ dito ƒ 480; 126 ℔ nieuwe dito ƒ 425; 125 ℔ dito ƒ 400; 132 ℔ Kubanka ƒ 424. — ROGGE iets lager met redelijken handel; 121 ℔ oude Amerik. ƒ 312; 125 ℔ nieuwe Norden ƒ 340; 118 ℔ nieuwe Odessa ƒ 276; 117, 118 ℔ nieuwe Archangel ƒ 277, 280; 120 ℔ nieuwe Petersb. ƒ 287; 117 ℔ oude Gedroogde ƒ 270. GARST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT merkelijk lager afgegeven; 125 ℔ Holsteinsche ƒ 250; 114 ℔ Sleeswijksche ƒ 195. — Deensche Groene ERWTEN zijn tot iets lager prijzen verkocht. — KOOLZAAD dadelijk prijshoudend, op levering £ 1/2 lager; Vriesch £ 62; Oostzeesch £ [illegible]; Elve £ 60 1/2; op 9 v. Olie in Nov. £ 67. — LIJNZAAD prijshoudend; 107, 108 ℔ Riga ƒ [illegible]; 108 ℔ dito ƒ 295. — RAAPOLIE dadelijk met veel vraag, op termijn ruim prijshoudend: op 6w. ƒ 39 1/4; Vliegend ƒ 38, 1/4; 1o. Sept. ƒ 38; Oct. ƒ 38 1/8, 1/4, 3/8, Nov. 38 1/4; Dec. ƒ 38 3/8. — LIJNOLIE op 6w. ƒ 38 3/4; Vl. ƒ 37; Najaar ƒ 37 1/2 nominaal. — HENNEPOLIE op 6w. ƒ 41 3/4; Vliegend ƒ 40 1/2. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks ƒ 78 a 82. — LIJNKOEKEN per 104 stuks ƒ 11 1/2 a 14. — MOUTWIJN ƒ 18 1/2 per vat kont. met veel handel. — JENEVER 100 pCt. Amst. proef ƒ 23 a 23 1/2 per vat kont.

223STE STAATS-LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

13de Lijst. No's. 16090, 13564 en 19178 ieder ƒ 1000. No's. 11980 en 15558 ieder ƒ 400. No. 16484 ƒ 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 3 Julij 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2 1/2	pct.	59 5/16	*Polen*, Oblig.	4	pct.	68 1/4
„ „	3	„	71 5/16	*Spanje*, Oblig.	1	„	19 1/4
„ „	4	„	88 7/8	Obligatiën	3	„	41
Amort. Synd.	3 1/2	„	67 [illegible]	Binnenl.	3	„	36 7/16
Handelm.	4 1/2	„		Amortisable			
O. I. Leening	4	„		Bewijz. Coup.			4 9/16
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4 1/2	„		Oblig. Goud	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	[illegible]
Rusl. Ob. Hope	5	„	104 1/2	„ Metal.	5	„	83 1/2
Dito 1828/29	5	„	101	„ „ N.	5	„	73 7/8
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2 1/2	„	38 5/16
Dito 1840	4	„	78 5/8	*Belgie*, Cert.	2 1/2	„	
Dito Stieglits	4	„	77 3/4	Rothschild	2 1/2	„	[illegible]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3		[illegible]
Cert. van dito	5	„	61 5/8	„	4		
				Amerika Bankaandeelen			3 1/2

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, TE ASSEN.

BIJBLAD van de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 5 Julij 1854.

UITTREKSEL uit het Verslag van Gedeputeerde Staten aan de Staten der Provincie Drenthe in hunne Vergadering van 5 Julij 1854.

Regeling en Bestuur van het Provinciale Huishouden.

Het getal Kiezers van Leden der Provinciale Staten beliep in 1853 in elke Gemeente, als volgt: Hoofdkiesdistrict Assen. Assen 128, Anlo 78, Smilde 79, Norg 55, Roden 54, Peize 36, Eelde 32, Zuidlaren 85, Vries 58, Gieten 36, Gasselte 52, Odoorn 23, Borger 68, Beilen 89, Rolde 38, Westerbork 52, Diever 38, Dwingelo 58, Vledder 33. Zamen 1092.— Hoofdkiesdistrict Hoogeveen. Hoogeveen 148, Coevorden 96, Dalen 61, Emmen 44, Havelte 83, Meppel 190, Nijeveen 41, Oosterhesselen 17, Ruinen 55, Ruinerwold 90, Sleen 24, de Wijk 74, Zuidwolde 37, Zweelo 23. Zamen 923.

Ten einde een beknopt overzigt te geven van de voornaamste werkzaamheden der Provinciale Vertegenwoordiging, in de gewone en buitengewone vergaderingen van 1853 verrigt, deelen wij daaromtrent het volgende mede.

Buitengewone Vergadering van 20 *en* 21 *Mei.* Is vastgesteld een reglement op het gebruik en de policie der kanalen van de Drentsche Kanaal-Maatschappij. — Naar aanleiding van eene ontvangene aanbevelingslijst van candidaten ter vervulling van eene plaats van Raadsheer in het Provinciaal Geregtshof van Drenthe, heeft de Vergadering zich onbevoegd verklaard, eene nominatie in dezen op te maken. — Is besloten tot verkoop eener inschrijving op het Grootboek der 3 pCt. Nationale Werkelijke Schuld van de, onder het beheer der Provinciale Staten staande, kas *ad pios usus*, te Smilde.

Gewone Vergadering van Julij. Zijn benoemd drie leden in het Collegie van Gedeputeerde, alsmede een buitengewoon lid, bedoeld in art. 89 der Provinciale Wet. — Is genomen een besluit, waarbij de Vergadering zich niet vereenigt met een voorstel van Gedeputeerde Staten tot afdamming van de Uffelterboervaart.— Is afgewezen een verzoek van J. Jansen te Ter Aart c. s., om vrijstelling van de betaling aan de kas *ad pios usus*, te Smilde, van stuivergeld voor den afvoer van turf uit de Zeijerveenen en langs de hoofdvaart.— Is toegekend een subsidie voor den bouw eener kerk en pastorij te Grollo, Gemeente Rolde. — Is vooreerst aangehouden de beschikking op verzoeken van Ingezetenen te Hoogersmilde en Kloosterveen, tot het doen leggen van wege de Provincie van bruggen over de hoofdvaart in hunne buurten. — Is Gedeputeerde Staten gerenvooijeerd een verzoek van den Kerkenraad te Hijkersmilde en Kloosterveen, om een subsidie uit de kas *ad pios usus*. — Is vastgesteld de Rekening wegens de enkel Provinciale Inkomsten en Uitgaven, dienst 1851. — Is vastgesteld het ontwerp van begrooting der kosten van het Provinciaal Bestuur, zooveel het Rijks bestuur is, voor 1854. — Aan Gedeputeerde Staten is, ten fine van instructie, gerenvoijeerd de zaak, betreffende de ontlasting van het overtollige water door kunstmiddelen uit de gronden ten noordwesten van de hoofdvaart te Smilde. — Is afgewezen een verzoek van Schoolverzorgers der Israëlitische gemeente te Smilde, om een nader subsidie tot de kosten eener nieuwe school. — Is besloten op de Provinciale Begrooting voor 1854 eenen post te brengen voor reis- en verblijfkosten van bijzondere commissiën uit de Provinciale Staten. — Is beschikt op een verzoek van Burgemeester en Wethouders te Smilde, om van de Provincie over te nemen zeker aldaar gelegen stuk gronds. — Is vastgesteld een reglement op het verleenen van subsidiën voor het aanleggen van straat of kunstwegen.— Is afgewezen een verzoek van Jhr. E. J. van Holthe te Dwingelo, om een pomp door den stuwdijk der hoofdvaart te mogen leggen. — Is een besluit genomen, om onder de voorwaarden, daarin omschreven, de verbetering van het Meppelerdiep voor rekening van de Provincie te nemen. — Is toegekend een subsidie van *f* 10.000 voor een afwaterings- en scheepvaartskanaal van Coevorden naar de Groote Vecht. — Tot de herfstvergadering is aangehouden het ontwerp van een nieuw reglement op de boter- en honigvaten. — Is vastgesteld een reglement op de verveeningen in de Provincie.— Aan Gedeputeerde Staten is opgedragen, om een eerbiedig adres aan Zijne Majesteit op te maken en op te zenden, waarbij de bestaande bezwaren tegen het in werking zijnde toltarief op het Zwolsche Diep nader worden ontwikkeld. — Naar aanleiding van een voorstel van den heer Schoolopziener Nassau is besloten, *f* 1000.„ op de Provinciale Begrooting van 1854 uit te trekken ter aanmoediging van het lager onderwijs. — Na gehoord rapport der Commissie voor den aanleg van straatwegen voor rekening der Provincie is besloten, van de uitvoering der ontworpene plannen van zoodanige wegen voorhands af te zien. — Op een verzoek van den gewezen Inspecteur der Wegen en Waterlossingen, is besloten, de hem verleende gratificatie van *f* 500.„ op de begrooting voor 1854 te omschrijven onder de benaming van *wachtgeld.* — Is vastgesteld de begrooting der enkel Provinciale en Huishoudelijke Inkomsten en Uitgaven, voor 1854.— Voor informatie is aangenomen eene afwijzende ministeriele beschikking op een adres van het Bestuur der Drentsche Kanaalmaatschappij, om ontheffing van de uitvoering van eenige werken of om ondersteuning daartoe door een Rijks subsidie.—. Is afgewezen een verzoek van hetzelfde Bestuur aan de Staten, om mede te werken tot verandering in hare statuten.

Gewone najaarsvergadering van November. Aan Gedeputeerde Staten is verzonden het ontwerp van een nieuw reglement op de boter- en honigvaten, om daarop de Kamer van Koophandel te Meppel te hooren.— Ten fine van nadere instructie is insgelijks aan Gedeputeerde Staten verzonden een adres van R. W. Nijsingh te Leggelo, om zekeren overval in den stuwdijk der Hoofdvaart te mogen behouden, of een' nieuwen te mogen leggen.— Is afgewezen een verzoek, zooals het was liggende, om een subsidie voor den aanbouw van eene kerk en predikantswoning te Zandberg, gemeente Odoorn.— Ter nadere instructie zijn aan Gedeputeerde Staten gerenvoijeerd verzoeken om subsidien voor straatwegen van Zuidlaren naar Gieten, van Assen naar Beilen, van Meppel naar Hoogeveen en van Vledder naar Steenwijk.— Op verzoek der Ambtenaren en Bedienden ter Provinciale Griffie, is nader bij de Hooge Regering aangedrongen, om hunne bezoldiging weder tot het vroeger genotene hoogere bedrag te brengen.— Is afgewezen een verzoek van het IXe Landhuishoudkundig Congres, in 1854 te Assen gehouden, om een subsidie van *f* 1000.„ en aangenomen een daarna door een Lid der vergadering gedaan voorstel, om, ter gelegenheid van het Congres, aan het Genootschap ter bevordering van den Landbouw *f* 600.„ te verleenen, tot bevordering van den landbouw, door het uitloven van premien.— Zijn eenige wijzigingen gebragt in het reglement op de verveeningen, ten gevolge van daarop bij de Hooge Regering gevallene aanmerkingen.— Is afgewezen een verzoek van den Opzigter Broeksma, om eene gratificatie. — Een nader verzoek van Jhr. E. J. van Holthe te Dwingelo, om eene pomp te mogen leggen door den stuwdijk der Hoofdvaart, is ter instructie verzonden aan Gedeputeerde Staten.

Gedurende 1852 werden, blijkens de vorige opgave, door het Collegie van Gedeputeerde Staten behandeld 3435 zaken. In 1853 is dat getal tot 3734 geklommen. Het getal vergaderingen, in 1853 door ons Collegie gehouden, beliep 92. In 1852 bedroeg het 91.

De Ambtenaren, uit de kas der provincie bezoldigd, zijn de volgende: De Betaalmeester in het Arrondissement Assen, als belast met het beheer en de verantwoording der Provinciale fondsen;— De waarnemende Hoofdingenieur van den Waterstaat, als belast, naar aanleiding van art. 12 van het koninklijk besluit van 8 Februarij 1849 (Staatsblad no. 6), met het toezigt op de Provinciale werken;— de Provinciale Archivarius; — twee opzigters van den Waterstaat, van welke één tevens is belast met het toezigt en de contrôle op de inning van het afvaatsgeld op de Drentsche Hoofdvaart;— de Ontvanger van gezegd afvaartsgeld, te Smilde;— vier Tolmeesters op den provincialen weg van Assen naar de Hilte.— Behalve deze ambtenaren zijn nog in dienst der provincie twee Vallaatmeesters, belast met het toezigt op de keerschutten in de Beiler- en Dwingeloer-stroomen, elk eene geringe bezoldiging genietende, alsmede zeven Vallaatmeesters aan de Hoofdvaart en een Opzigter over eenen overval, bij Assen, alle zonder bezoldiging, alleen tegen genot van vrije woning en voor sommigen met het gebruik van eenigen grond, waarvoor zij echter eene geldelijke uitkeering aan de provincie doen. In het personeel van deze ambtenaren is geene verandering voorgevallen.

De ambtenaren ter provinciale griffie, die hunne bezoldiging trekken uit de begrooting van het provinciaal bestuur, zooveel het Rijksbestuur is, zijn de volgende: drie Commisen; twee Adjunctcommisen der eerste klasse; drie Adjunctcommisen der tweede klasse; drie eerste klerken; twee tweede klerken; drie boden, waarvan één tevens concierge. Met betrekking tot de bezoldiging dier ambtenaren moeten wij kortelijk vermelden, dat over 1850 en vroeger ter staatsbegrooting daarvoor was toegestaan eene som van *f* 10675.„ doch dat, over 1851 tot en met 1853, deze post op voormelde begrooting telkens tot een verminderd bedrag van slechts *f* 10000.„ werd uitgetrokken, waardoor een te kort van *f* 650.„ op de genotene jaarwedden ontstond, 't geen de noodzakelijkheid te weeg bragt, om die jaarwedden met dat bedrag te verlagen. Ten gevolge van bij herhaling daartegen ingebragte vertoogen werd echter in 1853, bij de vaststelling der staatsbegrooting voor 1854, de evengemelde post op het vroegere bedrag van *f* 10675.„ teruggebragt, waardoor de ambtenaren en bedienden nu alle weder in het genot hunner over 1850 genotene tractementen zijn hersteld en aan één hunner (één der Adjunctcommisen van de tweede klasse), nog eene geringe verhooging van bezoldiging, ten bedrage van *f* 25.„ is kunnen worden toegelegd.

Huishouding der gemeenten.

Volgens de daarvan opgemaakte lijsten, heeft in 1853 het getal kiezers in elke gemeente beloopen, als volgt: Anlo 120, Assen 206, Beilen 162, Borger 101, Coevorden 148, Dalen 115, Diever 65, Dwingelo 75, Eelde 54, Emmen 86, Gasselte 76, Gieten 82, Havelte 124, Hoogeveen 327, Meppel 322, Norg 100, Nijeveen 75, Odoorn 47, Oosterhesselen 41, Peize 61, Roden 98, Rolde 70, Ruinen 88, Ruinerwold 139, Sleen 49, Smilde 162, Vledder 58, Vries 110, Westerbork 66, de Wijk 110, Zuidlaren 106, Zuidwolde 68, Zweelo 41, totaal 3552.

De stemopnemingen en verkiezingen van Gemeenteraadsleden hebben, zoover ons bekend is, geene stof tot gegrond bezwaar opgeleverd.

Volgens art. 288 der Gemeentewet moest het eerste een derde der leden van den Raad met den eersten dingsdag van September 1853 aftreden. De verkiezingen tot vervulling der daardoor ontstane vacatures hebben, volgens art. 7 derzelfde wet, op den derden dingsdag der maand Julij te voren plaats gehad. Al de afgetredenen zijn herkozen, behalve drie. Zoowel door gewone als buitengewone aftreding hebben in het personeel der raadsleden de volgende veranderingen plaats gehad: te Anlo voor J. A. Meursing, J. R. Boerma; te Borger voor H. Dilling, H. Beuling; te Dalen voor M. Caspers, E. Z. Oldenbanning en voor P. Kamp, Hk. Kiers; te Eelde voor H. Hilbrants Hz., R. Reinders; te Emmen voor K. Boelken, R. Zwiers; te Gasselte voor T. Braams, J. Boelken Bakker; te Meppel voor L. Oosterveen, Mr. G. L. Kniphorst; voor Dr. J. E. Slot, J. J. Slot; voor Mr. G. L. Kniphorst, J. de Jonge Jr.; te Norg voor H. Pelinck, Mr. J. A. Tonckens; te Odoorn voor J. Elling, J. S. Mensing; te Oosterhesselen voor L. Lanting, K. Boetting; te Peize voor B. W. Kijmmell, B. Luinge; te Ruinerwold voor Jb. Zanting, J. J. Roelofs: voor J. M. Jans, J. F. ter Haar; te Westerbork voor Mr. S. J. Oosting, J. Wilms.

Met opzigt tot de Wethouders, die als leden van den Raad in 1853 aftraden, doch wier aftreding als Wethouders eerst in 1854 of 1857 zou plaats hebben, deed zich de vraag voor, of zij, als Raadsleden afgetreden en herbenoemd zijnde, reeds in 1853 aan eene herkiezing als Wethouders onderworpen waren. Ter beantwoording van die vraag heeft de heer Minister van Binnenlandsche Zaken, bij missive van 9 Augustus 1853 no. 44, te kennen gegeven, dat, naar zijn gevoelen, eene herbenoeming der Wethouders, die in het bedoelde geval verkeeren, door de wet gevorderd werd; van welk gevoelen, op verlangen van genoemden Staatsambtenaar, aan de Plaatselijke Besturen in deze provincie mededeeling is gegeven. Dienovereenkomstig heeft er eene verkiezing van Wethouders ter vervanging der afgetredene plaats gehad, waarvan de uitslag is geweest, dat alle weder zijn ingekozen. Ook door buitengewone aftreding hebben in het personeel der Wethouders geene veranderingen plaats gehad, dan alleen te Dalen, waar P. Kamp en M. Caspers, van welke de eerste heeft bedankt en de andere is overleden, zijn vervangen door J. Caspers en E. Z. Oldenbanning, en te Ruinen, waar, door het bedanken van D. Oosten, in diens plaats is gekozen J. B. Buning.

In 1853 zijn door de Gemeenteraden de volgende plaatselijke verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, vastgesteld: te Assen, op het houden der weekmarkt; tot wering van hondsdolheid; te Anlo, tot voorkoming en blussching van brand; op het houden der nachtwacht; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; te Beilen, tot voorkoming en blussching van brand; te Borger, tot voorkoming en blussching van brand; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; te Diever, op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; tot voorkoming en blussching van brand; te Dwingelo, op het houden der nachtwacht; te Eelde, op het houden der nachtwacht; te Emmen, op de keur der stieren; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; op het losloopen van vee; ter voorkoming der verspreiding van besmettelijke ziekten; te Gasselte, op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; tot voorkoming en blussching van brand; te Gieten, op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; te Havelte, op het houden der nachtwacht; te Meppel, op het houden der nachtwacht; tot voorkoming en blussching van brand; tot voorkoming en verspreiding van besmettelijke ziekten; tot wering van hondsdolheid; te Norg tot voorkoming en blussching van brand; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; op het houden der nachtwacht; te Peize, tot voorkoming en blussching van brand; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; te Rolde, tot voorkoming en blussching van brand; te Smilde, op het veranderen van woonplaats; op het houden der nachtwacht; te Vries, op het houden der nachtwacht; te de Wijk, op het houden der nachtwacht; op het doen van persoonlijke diensten door de ingezetenen; te Zuidlaren, op de tapperijen, slijterijen, herbergen en andere huizen, waar gelagen worden gezet; Zweelo, op de keur der stieren. Van die verordeningen is, volgens art. 176 van de Gemeentewet, door ons mededeeling gedaan in het Provinciaal Blad. Behalve deze, zijn nog een aantal andere verordeningen, tot regeling hunner huishouding, door de Gemeenteraden vastgesteld, inzonderheid betreffende de invoering, wijziging en afschaffing van belastingen, ingevolge art. 232 en volgenden van de Gemeentewet.

Uit de verslagen van Burgemeesteren en Wethouders aan den Raad, moeten wij opmaken, dat de dienst door de Gemeente-ambtenaren geregeld en met ijver is waargenomen.

Omtrent de Gemeente-archieven valt niets bijzonders mede te deelen. Zij zijn in den regel in behoorlijke orde, immers slechts weinige opmerkingen dienaangaande komen voor in de verslagen, welke door den heer Commissaris des Konings in deze Provincie, wegens de door Z. H. Ed. Gestr. gedane opnemingen der Gemeenteadministratiën, tijdelijk gedaan worden, en waarvan aan ons telkens mededeeling geschiedt.

Meldenswaardige bijzonderheden zijn in den loop van 1853 omtrent de begraafplaatsen niet voorgekomen. Wij merken alleen op, dat de grond, welke, blijkens ons verslag van het vorige jaar, was aangekocht voor eene begraafplaats in het Hollandsche Veld, onder de Gemeente Hoogeveen, in 1853 tot zoodanige begraafplaats is ingerigt.

Door den Koning goedgekeurd, zijn de volgende nadere verordeningen tot heffing van plaatselijke belastingen ingevoerd, als: *a.* van opcenten op de grondlasten, in de Gemeenten Assen, Nijeveen, Havelte, Vries, Hoogeveen, Beilen, Westerbork, Meppel, Odoorn, Sleen, Emmen, Eelde, Ruinerwold, Dalen, Oosterhesselen, Zweelo, Rolde, Borger, Ruinen, Zuidwolde en de Wijk, te rekenen van 1 Januarij 1853; *b.* van opcenten op de personele belasting, in de gemeenten Nijeveen, Havelte, Meppel, Hoogeveen, Ruinen, Zuidwolde en de Wijk, te rekenen van 1 Me

1853; *c.* van opcenten op den Rijks accijns en eigene belasting op den wijn, in de Gemeenten Assen en Hoogeveen; *d.* van opcenten op den Rijks accijns en eigene belasting op het gedisteleerd, in de Gemeenten Assen, Hoogeveen, de Wijk, Zuidwolde, Beilen, Westerbork en Dalen.

e. van opcenten op den Rijksaccijns en eigene belasting op het gemaal in de Gemeenten de Wijk en Zuidwolde; *f.* van eene belasting op de honden, in de gemeente Assen; *g.* van leges der Secretarie, in de gemeenten Assen, Borger, Gasselte, Diever, Eelde, Ruinen, Ruinerwold, Vledder, Coevorden, Nijeveen, Havelte, Zuidlaren, Hoogeveen, de Wijk, Zuidwolde, Dwingelo, Smilde, Beilen, Emmen en Westerbork. *h.* van staangelden voor vee, bij gelegenheid der veemarkten, in de gemeente Coevorden, en *i.* van gewone hoofdelijke omslagen, in de gemeenten Nijeveen, Vries, Ruinerwold, de Wijk, Zuidwolde, Ruinen, Beilen, Westerbork, Odoorn, Sleen, Emmen, Eelde, Borger, Rolde, Oosterhesselen, Zweelo, Meppel en Assen, over 1853 en vervolgens, en in de gemeente Dalen bepaaldelijk voor 1853.

De geautoriseerde buitengewone omslagen betreffen de gemeenten Ruinen, Ruinerwold, de Wijk en Zuidwolde. De buitengewone omslagen, zoowel als de geldleeningen hebben gestrekt tot voorziening in buitengewone behoeften. In het bestuur der geldmiddelen wordt meer en meer orde opgemerkt. De opmaking der begrootingen en de afsluiting van de rekeningen geschieden zooveel mogelijk tijdig.

Medische politie. De met gunstig gevolg verrigte vaccinatiën hebben, volgens de daarvan door de gemeentebesturen gedane opgaven, in 1853 in de onderscheidene gemeenten beloopen, als volgt: Assen 124 Beilen 15, Borger 37, Coevorden 52, Dalen 21, Dwingelo 56, Eelde 80, Emmen 60, Gasselte 20, Havelte 73, Hoogeveen 76, Meppel 124, Norg 139, Nijeveen 46, Odoorn 22, Oosterhesselen 25, Peize 20, Roden 51, Rolde 42, Ruinen 75, Sleen 13, Smilde 32, Vledder 10, Vries 43, Westerbork 18, de Wijk 48, Zuidlaren 51, Zuidwolde 59 en Zweelo 24, makende te zamen 1498. In 1852 beliep het getal inëntingen 4443 en derhalve 2945 meer. In dat jaar echter heerschte in 14 gemeenten de kinderziekte, waardoor toen dit cijfer tot eene zoo buitengewone hoogte klom. Blijkens de bovenstaande opgave zijn in de gemeenten Anlo, Diever, Gieten en Ruinerwold geene vaccinatiën verrigt. Door de besturen der twee eerstgenoemde gemeenten is als reden daarvan opgegeven gemis aan deugdzame pokstof, doch door de twee laatste zijn geene redenen vermeld.

Het getal der Medicinae Doctoren is gelijk gebleven aan dat van 1852; dat der Artis Obstetriciae Doctoren vermeerderde met één, van Plattelands Heelmeesters met twee en der Vroedmeesters mede met één. Daarentegen is verminderd het getal der Heelmeesters met vier en der Tandmeesters en Vroedvrouwen elk met één.

Van het vee en de paarden was de gezondheidstoestand gunstig. In vijf gemeenten nogthans, die van Anlo, de Wijk, Diever, Havelte en Nijeveen, heeft de longziekte onder het rundvee zich geopenbaard, in elk der drie eerstgenoemden slechts op eenen enkelen stal, en te Havelte op drie stallen, doch in de gemeente Nijeveen heeft zij zich meer uitgebreid. De maatregelen, tegen de verspreiding der ziekte genomen, bepalen zich, nevens het voorbehoedmiddel der inënting, hoofdzakelijk tot gestrenge afzondering van het zieke en verdachte vee van het gezonde, waaromtrent in 1840 door ons voorschriften zijn uitgevaardigd, die in het daaropvolgend jaar zijn gewijzigd en aangevuld, en tot welker handhaving van de zijde der gemeentebesturen de meest bereidvaardige medewerking ondervonden wordt. De inënting, volgens de methode van Dr. *Willems*, is in de gemeente Nijeveen bij een groot getal runderen, niet alleen van besmette maar ook van gezonde stallen, toegepast; zijnde deze kunstbewerking voornamelijk verrigt door den Veearts *Hubenet* te Dwingelo, wiens ijver in dit opzigt allen lof verdient. Genoemde Veearts heeft van de in 1853 door hem gedane inëntingen eene tabel aan ons ingezonden, waaruit onder anderen blijkt, dat voor het eerst deze kunstbewerking door hem is toegepast in de maand Maart, bij den veehouder *Harm Koerts* te Wapserveen, gemeente Havelte, op wiens stal de longziekte zich had geopenbaard, en die al zijne runderen, met het jonge vee 35 stuks, daaraan heeft onderworpen, zoodat den ook aan dezen veehouder de verdienste toekomt, dat hij in de provincie Drenthe de eerste is geweest, die bij zijn vee het middel der inënting heeft aangewend. Het eens gegeven voorbeeld en de aanvankelijk gunstige uitslag wekten al ras tot navolging op. Twee andere veehouders, *K. Wind* en *J. Nijmeijer* te Nijeveen, deden nog in dezelfde maand ook hunne runderen, te zamen 47 stuks, de inënting ondergaan; terwijl vervolgens, in de maand Augustus, nog 44 runderen weder op twee stallen in dezelfde gemeente werden ingeënt, en later, in November en December, reeds vrij algemeen van dit voorbehoedmiddel in die gemeente werd gebruik gemaakt, zijnde het getal van de in deze maanden door voornoemden Veearts aldaar en in de gemeente Havelte gedane inëntingen beloopen 213, uitmakende met de boven reeds opgegevene te zamen 339.

De verzorging van behoeftige krankzinnigen uit Drenthe geschiedt in het krankzinnigengesticht te Zutphen, op de voorwaarden van het contract, met de bestuurders van hetzelve door de provincie aangegaan. Op primo Januarij 1853 bevonden zich daarin uit Drenthe 9 zoodanige lijders, zijnde 7 mannen en 2 vrouwen. In dat jaar werden er in opgenomen 3 mann. en 3 vr. te zamen 10 mann. en 5 vr. Hiervan zijn overleden 1 m., hersteld vertrokken 1 man en 3 vr. te zamen 2 mann. en 3 vr. Zoodat op ultimo December uit Drenthe in het gesticht aanwezig waren 8 mann. en 2 vr. De lijder in het gesticht overleden, was, volgens het verslag van den eersten Geneesheer in hetzelve, in zoo verwaarloosden en verzwakten toestand daar aangekomen, dat zijn nabijzijnde dood reeds toen te voorzien was, zoo als die dan ook na een verblijf van slechts zes dagen reeds volgde. In dat verslag wordt voorts de opmerking gemaakt, dat de gevallen van genezing, wat Drenthe betreft, gunstig zijn geweest, waarvan de oorzaak aan de onverwijlde opzending der lijders, reeds dadelijk na het ontstaan der kwaal, wordt toegeschreven daar de kans van genezing, zoowel hier als bij elke andere ziekte, grooter is, naar mate de lijders spoediger onder doelmatige behandeling komen.

Nationale Militie en Schutterijen. Voor de ligting van 1853 zijn in de verschillende gemeenten der Provincie ter loting ingeschreven 788 personen. Het contingent der Provincie beliep: gewoon 223, buitengewoon 3, alzoo in het geheel 226 manschappen. Aan het contingent heeft geen man ontbroken, als zijnde: 182 lotelingen, 29 nummerverwisselaars en 15 plaatsvervangers, te zamen 226 manschappen, ingelijfd. Onder voormeld getal, bij de ligting van 1853 voor de dienst bestemde manschappen, zijn begrepen 31 dienstpligtige lotelingen van vorige klassen, wier regt op vrijstelling was vervallen. Van 48 der door den Militieraad genome decisiën is appèl gevallen, van welke 33 door Gedeputeerde Staten zijn gehandhaafd, terwijl de overige 15, alle vrijstelling wegens maat betreffende, zijn gereformeerd, met designatie van de vrijgestelde lotelingen voor de dienst.

Schutterijen. Met betrekking tot de Schutterij heeft in 1853, even als vroeger, de loting, inlijving, overgang tot de reserve en het ontslag op de daarvoor vastgestelde tijden in behoorlijke orde plaats gehad, zonder dat dienaangaande iets bijzonders is voorgevallen.

Bij Zijner Majesteits besluit van 4 November 1853 no. 91, werd aan drie Ingezetenen dezer Provincie toegekend het eereteeken tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de Schutterijen, bij Koninklijk besluit van 5 December 1851 (Staatsblad no. 149) ingesteld.

Bij de dienstdoende Schutterij te Meppel, uit ééne kompagnie bestaande, welke zich steeds in den besten toestand bevindt, worden de wapenoefeningen geregeld gehouden. Eén der Officieren van gemelde kompagnie is op zijn verzoek eervol ontslagen; door bevordering is de daardoor ontstane vacature weder aangevuld.

De rustende Schutterij van Drenthe, welke niet gekleed en gewapend is, bestaat uit *eene* Afdeeling, zamengesteld uit *twee* Batailions, elk van *zes* Kompagnien. In 1853 is het kader der Officieren bij dezelve genoegzaam geheel voltallig gemaakt, na veel aangewende moeite tot het vinden van geschikte personen, die genegen waren, zich eene benoeming tot Schutter-Officier te laten welgevallen.

Volgens de daarvan ontvangene opgaven, is de sterkte der Schutterijen in dit Gewest den laatsten December van het vorige jaar geweest, als volgt: Dienstdoende Schutterij: actief 121, reserve 97, te zamen 218; Rustende Schutterij: actief 1154, reserve 941, te zamen 2095. Totaal der sterkte, zoo van de Dienstdoende als van de Rustende Schutterijen 2313. De eerste Ban der Dienstdoende Schutterij bestaat uit: officieren 4, onderofficieren 3, korporaals 6, schutters: actieve 95, reserve 91, te zamen 199. Die der Rustende Schutterij uit: officieren 27, onderofficieren 8, korporaals 9, schutters: actieve 1076, reserve 835, te zamen 1955. Totaal der sterkte van den eersten Ban der Dienstdoende en Rustende Schutterijen 2154.

Reclames tegen uitspraken van Commissiën van onderzoek zijn niet ingesteld. Ook van vonnissen, door de Schuttersraden gewezen, is geen beroep bij ons Collegie gedaan.

Kerkelijke Zaken. Er bestaan in de provincie 2 Protestantsche gemeenten, met 3 predikanten, bestemd voor de koloniale bevolking der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen en te Frederiksoord. In 1853 is het getal Hervormde Gemeenten, zijnde 44, onveranderd gebleven; 't getal Predikanten is door de benoeming van een' derden Predikant te Meppel met één vermeerderd, en daardoor gebragt op 49. Te Nieuwbuinen, gem. Borger, werd in 1853 een hulpprediker gevestigd.

In het getal der Christelijk Afgescheidene gemeenten, welke in 1852 beliepen 15, is geene verandering gekomen. Door de benoeming van een' tweeden Predikant bij de gemeente dezer gezindte te Hoogeveen is het getal Predikanten geklommen tot 16.— Ook zijn geene veranderingen voorgevallen in het getal der Roomsch Catholijke Gemeenten, hetwelk beliep 6, met 7 geestelijken, waaronder begrepen die voor de bevolking dezer gezindte in de kolonien Frederiksoord en Veenhuizen.— Ten gevolge der invoering van de kerkelijke Hiërarchie is, bij de regeling van het Diocees en het Decanaat, waaronder de in Drenthe gevestigde Roomsch Catholijke kerkgemeenten behooren, bepaald, dat deze gemeenten alle ressorteren onder het Aartsbisdom van Utrecht; de gemeenten Assen, Veenhuizen en Zandberg onder het Decanaat Groningen en Assen, die van Coevorden en N.-Schoonebeek onder het Decanaat Zwolle, en die van Frederiksoord onder het Decanaat Heerenveen. — De Israëlitische gemeenten, ten getale van 7, zijn verdeeld in 1 hoofdsijnagoge, 4 ring- en 2 bijkerken. Voor de hoofdsijnagoge, standplaats Meppel, is een Opperrabijn benoemd; in de 6 andere kerken wordt de dienst waargenomen door voorlezers, tevens Godsdienstonderwijzers.— Over het geheel bevinden zich de kerkgebouwen, zoo ook de predikantswoningen, pastorijen en kosterijen in vrij voldoenden toestand, en worden zooveel de beschikbare middelen het toelaten, meestal in goeden staat onderhouden.

De Hervormde kerken echter te Emmen en Odoorn zijn, volgens ontvangene mededeeling, in buitengewoon slechten toestand, voor geene herstellingen noch verbetering vatbaar en bovendien te klein. Te Emmen bestaat het plan, eene nieuwe kerk te bouwen. In de gemeente Odoorn is nog geen bepaald besluit deswege genomen.

De predikantswoning te Schoonebeek vereischt vernieuwing, welke de gemeente met eenige geldelijke ondersteuning hoopt te verwezenlijken.

Voor de nieuwe Hervormde gemeenten te Nieuwbuinen, gemeente Borger, en te Grollo en Schoonlo, gemeente Rolde, zijn kerken en predikantswoningen gebouwd en zoo ver voltooid, dat de kerken in gebruik zijn gesteld; hebbende de inwijding dezer gebouwen plaats gehad van die te Nieuwbuinen den 20 November 1853 en van die te Grollo den 8 Januarij 1854. De kosten dezer kerken en pastorijen hebben bij aanbesteding beloopen van die te Nieuwbuinen *f* 11499,, en van die te Grollo *f* 8265,, de laatste zonder de leverancie der metselsteenen, welke door de besteders zelve zijn geleverd.

De Hervormde kerk te Rolde is, te gelijk met meerdere herstellingswerken, van een geheel nieuwe kap voorzien, van welk een en ander de kosten bij aanbesteding hebben bedragen *f* 2897,,.

Na de reeds vroeger gedane aanmerkelijke verbeteringen aan de kerk te Roswinkel, zijn in 1853 de verder noodige reparatien daaraan verrigt, tevens met den aanbouw van een' toren. Deze laatste werken zijn aanbesteed voor *f* 1678,,; de vroegere hadden gekost *f* 894,,

Te Sleen is de predikantswoning en daarbij behoorende schuur vernieuwd, waarvan de kosten bij aanbesteding hebben beloopen *f* 4200.

Omtrent den bouw der kerk voor de Protestantsche gemeenten te Frederiksoord en Willemsoord, in welker voltooijing de aannemer, blijkens ons verslag van het vorige jaar, in gebreke bleef, zijn nog steeds procedures aanhangig.

Voor den opbouw der kerk en predikantswoning te Nieuwbuinen is toegelegd uit de provinciale kas *f* 2000. en uit het synodale fonds voor noodlijdende kerken en personen *f* 3000,, met uitzigt op een gelijk subsidie in 1854.

Voor gelijke gebouwen voor Grollo en Schoonlo uit de provinciale kas *f* 1500,, en uit genoemd fonds *f* 2000.

Voor den verbouw der kerk te Rolde uit hetzelfde fonds, met inbegrip van het in 1852 verleende, *f* 2000,,.

Van de subsidien, geschonken tot de kosten der hiervoren omschrevene verbeteringen en vernieuwing der kerkelijke gebouwen te Roswinkel en Sleen, is reeds melding gemaakt in ons verslag over 1852, zij bedroegen voor de eerste *f* 1200,, en voor de laatste *f* 2000.

De predikanten bij de Hervormde Gemeenten worden bezoldigd gedeeltelijk uit 's rijks kas en gedeeltelijk uit kerkelijke fondsen. Voor den nieuwbenoemden derden predikant te Meppel is eene rijksjaarwedde van *f* 300,, toegestaan, waardoor het tractement van *f* 600,, door de gemeente zelve verstrekt, wordt aangevuld tot *f* 900,,. Aan den Hulpprediker te Nieuwbuinen wordt voorloopig jaarlijks uit 's rijks kas *f* 300,, betaald, om met *f* 200,, van wege de gemeente, zijne bezoldiging uit te maken.

De predikant der Hervormde gemeente te Smilde geniet uit de kas *ad pios usus* eene tractementstoelage van *f* 300,, 's jaars, ingevolge besluiten van 12 April 1826 no. 7 en 28 Mei 1844 no 24.

De predikanten bij de protestantsche gemeenten genieten hunne wedden geheel uit 's rijks kas.

Door de Christelijk- Afgescheidene gemeenten worden de leeraren geheel buiten bezwaar van 's rijks kas bezoldigd.

De Gemeente dezer gezindte te Smilde ontvangt, ingevolge besluit van de Provinciale Staten van 16 November 1852 no. 3, tot tegemoetkoming in hare behoeften, uit de kas *ad pios usus*, tot wederopzegging toe, eene subsidie van *f* 200,, 's jaars.

Aan de Roomsch-Catholijke Gemeente zijn van Rijkswege vaste jaarwedden verzekerd.

De Opperrabijn der Israëlieten wordt ten deele uit 's lands kas en overigens, even als de Voorlezers en Godsdienstonderwijzers, uit kerkelijke fondsen bezoldigd.

Met het afkoopen der lasten, welke gedeeltelijk de inkomsten uitmaken der Hervormde kerken, pastorijen en kosterijen, wordt steeds voortgegaan, en de opbrengst daarvan: door aankoop van vaste goederen of inschrijvingen op een der Grootboeken, belegd. Vooral bij de kerkgemeenten van Nijeveen en Koldervéen hebben vele zoodanige afkoopen plaats gehad.

In 1853 zijn geene magtigingen tot het aanvaarden van legaten of schenkingen aan kerkelijke gemeenten verleend.

Vervolg morgen.

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, TE ASSEN.